

vergadering **C60 – WON6**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 10 november 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de noodzaak van een hervorming van het systeem van groenestroomcertificaten - 47 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de stijgende kostendruk van de distributienettarieven - 141 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de subsidie van projecten die bijdragen tot duurzame en creatieve steden - 276 (2010-2011)	11
Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de problemen van de houtsector door het Europese subsidiebeleid - 325 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het houttekort door het Europese subsidiebeleid - 332 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de steun voor energie uit biomassa - 358 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de houtverwerkende nijverheid en groene energie - 390 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van verplichte dakisolatie - 392 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verplichte dakisolatie bij huurwoningen - 479 (2010-2011)	24
Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verplichting voor nieuwbouwwoningen om een minimumpercentage groene energie op te wekken - 430 (2010-2011)	32

■

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de noodzaak van een hervorming van het systeem van groenestroomcertificaten - 47 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Minister, collega's, ik heb deze vraag al eens gesteld op het einde van het zomerreces, toen de federatie van industriële elektriciteitsverbruikers (Febeliec) een schrijven aan u heeft gericht waarin ze pleit om het huidige certificatenstelsel voor de consument te hervormen omdat het te duur is.

We weten allemaal dat groene stroom, als we die marktconform zouden moeten aanbieden, onbetaalbaar is. Grijze stroom is veel goedkoper, maar omwille van duurzaamheid beslissen veel regeringen een of ander subsidiesysteem in het leven te roepen om groene stroom betaalbaar te maken en te houden.

We hebben in Vlaanderen gekozen voor het quotasysteem, gekoppeld aan een certificatenstelsel, wat maakt dat de rekening voor de eindverbruiker duur is en duur blijft. Er zijn andere systemen, zoals een vasttariefsysteem, denkbaar. Ze bestaan in de buurlanden, in het Verenigd Koninkrijk en in Duitsland, en met succes. Febeliec vraagt of we ons systeem niet zouden kunnen hervormen naar een systeem zoals dat in het buitenland bestaat.

Minister, u hebt de brief van Febeliec ontvangen. Hebt u daar op geantwoord? In welke zin? Bent u bereid om het bestaande certificatenstelsel te herdenken en te herzien?

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, ik heb een tijdje geleden een gelijkaardige vraag ingediend, die onontvankelijk is verklaard.

Ik denk dat het kabinet een stap in de goede richting heeft gezet door te onderzoeken op welke manier de bijdragen van de overheid geleidelijk aan kunnen worden afgebouwd. De vorige regering heeft hiertoe al een eerste stap gezet. Er is wat commotie over geweest. Het punt is dat als bepaalde grootschalige projecten omwille van het interessante financiële aspect dossiers indienen, de discussie over solidarisering gaat. Op welke manier moet men dit solidariseren? Het kan ook niet zijn dat, als men in een kleine regio wordt geconfronteerd met een zeer grootschalig project, het enkel die mensen van die regio zijn die het gelag betalen.

Minister, ik weet dat men onderzoekt hoe men die groenestroomcertificaten kan aanpassen. De druk en de lobbykracht vanuit verschillende sectoren is groot. Ik moet u dat waarschijnlijk niet vertellen. Misschien kunt u ons vertellen wanneer men verwacht te landen met de toch wel terecht hervorming van het systeem van de groenestroomcertificaten.

De voorzitter: Ik heb de indruk dat u uw vraag die u seffens moet stellen, al hebt gesteld. Misschien was dat de vraag waarvan u dacht dat ze afgewezen was?

De heer Carl Decaluwe: De vraag die ik seffens zal stellen, gaat over distributienettarieven.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, voorzitter, ik ben geen expert in deze problematiek, maar er is ook geen verschillende benadering: er zijn particulieren die investeren en er is de rest zoals bedrijven. Ik heb al vaak van particulieren gehoord dat dit het beste is wat men in Brussel heeft uitgevonden. Diegenen die geld hebben, sluiten een hypothecaire lening af en verdienen hun investering in vijf jaar terug. Ze vinden het beter dan een belastingssysteem en zijn er tevreden mee.

Het moet natuurlijk allemaal haalbaar zijn binnen het budget, en dat is mijn bezorgdheid. Ik deel ook de bezorgdheid van de heer Decaluwe, die zegt dat het ene gebied er meer vruchten van kan plukken dan het andere.

Met windenergie is het hetzelfde. Er is een windkaart en bepaalde gemeenten kunnen er wel op inspelen en andere niet. In Limburg heeft men dat proberen te solidariseren met 'Limburg win(d)t'. Als gemeente zijn we daar niet erg tevreden mee, maar als je het vanuit de overheid bekijkt, is het wel een goed systeem. Iedereen kan er de vruchten van plukken, maar de gemeente zou het wel rechtstreeks in haar portemonnee moeten voelen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Voorzitter, minister, ik denk dat het onze bekommernis is om investeringen in hernieuwbare energie rendabel te houden en om niet te oversubsidiëren, want het is wel de consument die de subsidies betaalt. Daarom is het een goede zaak om de oversubsidiëring die er vandaag vooral is bij de zeer grote zonneprojecten, af te bouwen. Niet om de rentabiliteit helemaal onderuit te halen, maar om te zorgen dat het geen beleggingsproducten worden, eerder dan investeringen in hernieuwbare energie.

Er is ook heel wat 'windfall profit', winst die wordt gemaakt in het bijstoken van biomassa. Dat komt straks ook nog op de agenda. Dat moet ook worden aangepakt.

Het is niet altijd zo dat met het huidige normeringskader alle investeringen rendabel zijn. Ik verwijs vooral naar de warmte-krachtkoppelingsinstallaties, waar de Vlaamse Regering heeft beslist om de innovatiepremie af te schaffen. Daar moet wel degelijk rekening mee worden gehouden als men die onrendabele top opnieuw gaat berekenen, zodat men het minimale steunniveau voor warmte-krachtkoppelingsinstallaties, zeker voor die op basis van bio, opkrikt, zodat de investeringen in die installaties wel degelijk rendabel blijven.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, het decreet voorziet een grote evaluatie van het groenecertificatensysteem in 2012. Ik heb enige tijd geleden al aan het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) gevraagd om die evaluatie voor te bereiden. Ze zijn daarmee gestart en denken eind 2011 een rapport te kunnen afleveren. Het gaat om een vrij grote evaluatie, waarbij het hele systeem wordt herbekeken.

Ik heb wel beslist om ook een tussentijdse aanpassing te doen. Dat is een wat kleinere aanpassing, die nog niet noodzakelijkerwijs alle vormen van hernieuwbare energie behelst. Het is eigenlijk een snelle aanpassing, om toch een aantal steunhoogten dichterbij de onrendabele toppen te brengen.

Mevrouw Heeren zei terecht dat de beste investering die je nu kunt doen, met de meest zekere opbrengst, het plaatsen van zonnepanelen op je dak is. De doelstelling van de tussentijdse aanpassing moet zijn om er enerzijds voor te zorgen dat investeren in decentrale groene-energieproductie – of het nu gaat om een bedrijf of een particulier – rendabel en interessant blijft, want de mensen moeten het natuurlijk blijven doen. Maar anderzijds moeten we de oversubsidiëring, die er vandaag voor een stuk is, weghalen.

We weten ook dat die oversubsidiëring wordt verrekend in de tarieven, waardoor we natuurlijk moeten opletten. Een solidarisering in tarieven is een zeer goed systeem, maar dan moet je er wel altijd voor zorgen dat je niet te veel subsidieert. Want dan valt de grond waarop je het solidariteitssysteem bouwt, een beetje weg. Mensen pikken dat dan niet meer, en terecht.

We gaan dus proberen om de steunhoogtes iets meer in de richting van de onrendabele toppen te brengen. Dat gaat natuurlijk in de twee richtingen. De heer Martens wees er al op dat we ervoor moeten zorgen dat alle technologieën rendabel en interessant genoeg zijn. Ik denk

bijvoorbeeld aan vergissing: vandaag is het eigenlijk te weinig interessant om daarin te investeren. Dat moet dan weer een beetje verbeteren.

Het is mijn voorzichtige ambitie om dat nu vrijdag te doen, maar ik weet niet of het mij zal lukken. Het zou ook een van de komende weken kunnen zijn. Ik probeer in elk geval om het vrijdag te agenderen.

Het gaat om een tussentijdse aanpassing, dus geen definitieve. Veel vragen, ook de hoofdvraag van de heer Penris, gingen over het definitief herdenken van het hele systeem. Daarover kunnen we nadenken in het kader van de grote hervorming. De principes die zijn voorgesteld door Febeliec (Federation of Belgian Industrial Energy Consumers) gaan veel verder dan een gewone aanpassing van de steunhoogte. Zij stellen eigenlijk een fundamentele wijziging van het systeem voor en willen het certificatensysteem inwisselen voor een feed-insysteem.

Beide systemen hebben voor- en nadelen. Een certificatensysteem heeft het voordeel dat de doelstellingen die je in je quota vastlegt, zeker worden bereikt. Een feed-insysteem heeft als grote voordeel dat de overheid veel meer aan het roer zit en zelf gemakkelijker kan bepalen welke technologieën prioritair ondersteuning verdienen. Er valt dus voor beide systemen wel iets te zeggen. Vandaag zitten we een beetje met een gemengd systeem. Het groene-certificatensysteem is in die mate aangepast dat je zou kunnen zeggen dat je nu al met een gemengd systeem werkt. We hebben Febeliec in april ook ontvangen naar aanleiding van die voorstellen. We hebben gezegd dat we ook hun suggesties gaan meenemen. Natuurlijk zijn er suggesties vanuit verschillende hoeken die we in die grote evaluatie zullen meenemen.

Wat zijn nu een aantal randvoorwaarden die voor mij altijd belangrijk zullen zijn bij een dergelijke evaluatie? Een: we moeten een investeringsklimaat hebben dat stabiel genoeg is om ervoor te zorgen dat we onze 13 percent halen. Twee: het systeem moet betaalbaar blijven. Geen oversubsidiëring, dus. Drie: we moeten ervoor zorgen dat de inspanningen bij de verschillende technologieën ook zorgen voor innovatie enerzijds en duurzame jobs anderzijds.

De heer Jan Penris: Minister, u gaat dus eind deze week of in de loop van de volgende weken concretere initiatieven nemen. Ik neem aan dat we daarop kunnen terugkomen als we uw beleidsbrief Energie zullen bespreken.

Ik breng de collega's nog even in herinnering dat het certificatensysteem in Europa en wereldwijd zeker niet in de meerderheid is. Er zijn certificatensysteem in Vlaanderen, Wallonië en Brussel, in Italië, Polen, Roemenië, Zweden en in Colorado in de Verenigde Staten. Alle andere landen hebben een tariefsysteem, een feed-insysteem, dat trouwens ook bepaalde verplichtingen solidariseert, mevrouw Heeren. In Duitsland bijvoorbeeld kan er in het noorden, door de aard van de ligging, heel veel windenergie geproduceerd worden, wat in het meer bergachtige zuiden niet het geval is. De Duitse wetgeving, das Erneuerbare-Energien-Gesetz, solidariseert op landelijk niveau de productie van windenergie via een tariefsysteem.

Ik pleit ervoor om, als we een overgang zouden maken, te opteren voor dat tariefsysteem, dat voor de consument meer voordelen biedt.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, we kijken uit naar de concrete beslissing.

Het is jammer dat de heer Martens weg is. Hij zei daarnet dat er sprake is van oversubsidiëring. Het is de eerste keer dat ik hem dat hoor verklaren. Ik vind dat toch wel zeer positief. We hebben daar in de vorige legislatuur vaak hilarische discussies over gehad.

Ik denk dat u de goede beslissing neemt, minister, door tussentijds al wat bij te sturen. Het is ook positief dat u zult versnellen, maar daarnaast pleit ik er ook voor om, zodra die evaluatie er is, enige zekerheid te geven op het vlak van stabiliteit voor de komende jaren. Het is niet

uw schuld, maar nu zitten we in een verhaal van jaarlijkse aanpassingen, en dat is niet goed voor de investeerder en voor de stabiliteit. Op dat vlak is de politiek onwaarschijnlijk slecht bezig. Federaal minister Daerden heeft het nu over de fiscaliteit en pensioensparen. Een aantal zekerheden afbouwen, vind ik geen goede politiek. Ik pleit ervoor om na de grondige evaluatie goed bij te sturen en toch enige jaren garantie te geven dat het zo blijft en om de garantie te bevestigen voor degenen die nu geïnvesteerd hebben en in het systeem instappen, dat het systeem wordt uitgereden, anders zou de geloofwaardigheid op lange termijn van de hernieuwbare energie op de helling komen te staan. Dat mag zeker niet de bedoeling zijn.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Minister, ik heb enkele opmerkingen die deels aansluiten bij wat de heer Decaluwe zegt. Om zeker te zijn dat ik u goed heb begrepen, stel ik de vraag nog eens, want het gaat toch over een opkomende industriële activiteit. Heb ik goed begrepen dat zowel in uw tussentijdse evaluatie als in uw evaluatie ten gronde, er geen sprake is van welke retroactiviteit ook? Dat betekent dat huidige projecten die lopen over 20 jaar, en met een degressief systeem over 15 jaar, de zekerheid hebben dat er niets retroactief wordt aangepast. Dat zou ik u graag nog eens horen zeggen. Mensen die investeringen hebben gedaan in het verleden, mogen niet het risico lopen dat men retroactief de subsidiëring gaat aanpassen waardoor de haalbaarheid en de financiering van het project op de helling komt te staan. Ik wil dat nog specificeren: zowel op het vlak van uw tussentijdse evaluatie nu alsook van uw evaluatie ten gronde die u hebt aangekondigd, bent u in het kader van de rechtszekerheid niet zinnens om retroactief zaken aan te passen.

Ik had graag de datum van uw evaluatie ten gronde nog eens gehoord. Spreken we over 2011 of 2012?

Mijnheer Penris, een outputgerelateerde subsidiëring is de beste omdat men zich dan baseert op wat de installatie effectief produceert en niet op wat er geïnstalleerd is. Het is belangrijk dat we bij subsidiëring altijd rekening houden met de output die de installatie effectief presteert.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Mijnheer Decaluwe, ik deel ook de bezorgdheid over de oversubsidiëring. Dat zal u misschien ook verbazen. Straks zijn er vragen over biomassa. Ik ben vooral bezorgd over de oversubsidiëring van biomassa. Het gaat over welke keuzes we maken onder andere via het nationaal actieplan hernieuwbare energie en dergelijke meer. Voor welke soorten van hernieuwbare energie gaan we in de eerste plaats? Ik vrees dat we nogal erg mikken op biomassa. De voorzitter verwees al naar het systeem in Duitsland. In Duitsland heeft men ingezien dat er een aantal nadelen zijn aan biomassa. Men heeft een aantal aanpassingen gedaan aan het feed-insysteem, zoals voor de bijstook, waar de heer Martens naar geeft verwezen. Herinner u de studie van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) die stelde dat coverbranding tot winsten van 1000 percent zou leiden. Als je dat vergelijkt met iets meer dan 50 percent voor zonnepanelen, is er toch een groot verschil. Afvalverbranding is ook al aan bod gekomen in de commissie en ook de grootschalige biomassacentrales. In de eerste plaats moet een aanpassing gebeuren op het vlak van de ondersteuningsmechanismen voor biomassa.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: De heer Decaluwe heeft gezegd dat er rechtszekerheid moet worden geboden. Ik ben het daar absoluut mee eens. Maar de minister heeft ook gezegd dat het een tussentijdse evaluatie is en dat misschien niet alle aspecten van het systeem nu worden aangepast. Voor degenen die een grondige aanpassing zullen krijgen, ga ik er absoluut mee akkoord dat er rechtszekerheid voor de bedrijven in kwestie en de particulieren moet worden geboden, maar voor de zaken die nog niet aangepast konden worden – we moeten

wachten op wat de minister op tafel zal leggen – denk ik niet dat we moeten vooruitlopen op de zaken, maar dat we moeten wachten tot die evaluatie en die herziening ter sprake komt.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Wat betreft de rechtszekerheid is er vandaag voor elke technologie zekerheid dat het steunniveau dat werd beloofd op het moment dat de installatie van start ging, wordt verkregen, behalve voor biomassa die wordt bijgestookt in omgebouwde steenkoolcentrales. Bijstook kan ook tot 100 percent gaan. Voor alles wat in die categorie valt, is er geen rechtszekerheid. Ik ben ook niet van plan om die te geven. Voor alle andere technologieën bestaat die wel en zal ik die laten blijven bestaan. Een particulier of een bedrijf dat in zonnepanelen heeft geïnvesteerd, zal niet getroffen worden door de maatregelen die wij nu nemen. Iemand die dat volgend jaar wil doen, zal merken dat wij ondertussen het steunniveau hebben verlaagd. Dat geldt voor alle technologieën, behalve voor biomassa in oude steenkoolcentrales. Daar is nooit zekerheid voor geboden en ik ben ook niet van plan om die zekerheid te bieden, toch niet als ze daarvoor de huidige vergoeding blijven ontvangen. Zoals de heer Sanctorum zegt, is dat een vrij hoge vergoeding.

De tussentijdse aanpassing is niet voor niets tussentijds en vrij snel. Dat is omdat we in de cijfers bij de distributienetbeheerders (DNB) merken dat de mate waarin het basistarief van elektriciteit op dit moment wordt beïnvloed door de groenestroomcertificaten vrij hoog is en dat er redelijk wat marge is waar we een stukje van kunnen wegnemen. Ik vind het verantwoord om dat te doen. Dat betekent niet dat we volgend jaar niets meer gaan doen. Mocht dat zo zijn, dan zou ik liever geen tussentijdse aanpassing doen omdat we ons anders helemaal vastzetten. We komen met een veel grondigere evaluatie. Als u weet dat de VREG en VEA bijna een jaar nodig hebben om een rapport te maken waarin alle aspecten daarvan worden bekeken, dan denk ik dat als we ons nu vastzetten en volgend jaar niets meer mogen doen, het geen goed beleid zou zijn. Potentieel doen we volgend jaar opnieuw een aantal dingen.

Degenen die op basis van de tussentijdse evaluatie een bepaald steunniveau kregen beloofd, zullen datzelfde steunniveau blijven behouden. Er zal per bedrijf en per particulier telkens rechtszekerheid zijn wanneer ze de investering doen van de technologieën die ik daarnet heb genoemd, maar niet tot in het oneindige. Men kan nu niet iets binnen 2 jaar plannen en zeker zijn daarvoor een bepaald bedrag te ontvangen. In 2012 passen we het bedrag opnieuw aan.

Er zijn twee redenen waarom we ook na 2012 dat bedrag kunnen aanpassen. Sommige technologieën worden namelijk veel goedkoper naarmate er een grotere afname is. Ik denk bijvoorbeeld aan de microwarmte-krachtkoppeling (micro-WKK). De leveranciers tonen aan dat als er voldoende micro-WKK's op de markt worden verdeeld, de prijs voor dergelijke installaties substantieel zakt. Af en toe ziet men dat deze onrendabele toppen enorm zakken. Dat betekent dat er voorlopers zijn geweest die gedeeltelijk zijn gesubsidieerd. Dat is nodig om de eerste exemplaren ingang te doen vinden. Zodra de markt is veroverd, moet de steun weer worden verlaagd en moet er prioriteit worden verleend aan nieuwe innovatieve technologieën, die bovendien leiden tot bijkomende tewerkstelling in Vlaanderen en uitgebreid kunnen worden.

Op een bepaald moment is het goed om in hoge steun te voorzien, maar het is ook goed om de steun later weer te verlagen als dat mogelijk is. Ik wil wel per dossier rechtszekerheid bieden, maar niet nu iets beloven en zeggen dat we er 10 jaar lang niet meer aankomen. Mocht dat 10 jaar geleden zo zijn beslist, zaten we nu in slechte papieren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de stijgende kostendruk van de distributienettarieven - 141 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: De Vlaamse vrijgemaakte energiemarkt was een van de eerste van de Europese Unie en wordt meer dan alle andere markten gekenmerkt door de vele opgelegde openbardienstverplichtingen vanwege de overheid aan het adres van de distributienetbeheerders, en in mindere mate aan de leveranciers. Dat is een naakte vaststelling. In de vrijgemaakte energiemarkt kan een energieleverancier, net als in zoveel andere markten, zich vrij gemakkelijk afmaken van een slechte betaler door een drop.

Energie is een basisrecht, en daarom heeft de overheid de sociale openbardienstverplichtingen in het leven geroepen. De voorbije weken werd er veel over gedebatteerd. Men kan niet zomaar de levering van elektriciteit of gas stopzetten. U hebt daarin de goede beslissingen genomen, minister. Maar dat kost geld en dat wordt uiteindelijk doorgerekend bij de distributienettarieven. Dat is de realiteit vandaag.

Daarstraks werd gediscussieerd over de groenestroomcertificaten. Ze worden gedeeltelijk opgekocht door de distributienetbeheerders en doorverrekend in de distributienettarieven. Iedereen betaalt uiteindelijk mee. Het beeld van twee burens is duidelijk. Een van de burens heeft zonnepanelen, de andere niet maar deze laatste draait er wel mee voor op. Het is zwart-wit voorgesteld, maar de groenestroomcertificaten worden wel mee verrekend.

De openbardienstverplichtingen mogen niet in twijfel worden getrokken, maar we kunnen wel de vraag stellen of de leveranciers hier geen grotere verantwoordelijkheid moeten in dragen. De vraag is bijvoorbeeld in welke mate sommige openbardienstverplichtingen naar de leveranciers kunnen worden overgedragen. De aanrekening van de kostprijs van de openbardienstverplichtingen in de factuur kan dan meespelen in de strijd om de voordeligste prijs. Ik stel vast dat de Organisatie voor Duurzame Energie Vlaanderen (ODE) ervoor pleit om de groenestroomcertificaten door de leveranciers te laten opkopen en niet meer door de distributienetbeheerder zodat de druk op de distributienettarieven wat minder wordt. Het is de moeite waard om dit denkspoor nader te onderzoeken.

Er is ook de problematiek van de sociale openbardienstverplichtingen en de REG-premies, zoals de tegemoetkomingen voor bijvoorbeeld condensatieketels. De kostprijs van dergelijke premies wordt ook doorverrekend in de distributienettarieven en bedroeg voor de Vlaamse gemengde distributienetbeheerders in de eerste jaarhelft van 2010 maar liefst 20,7 miljoen euro. Dat wordt verrekend in de prijs die we betalen voor elektriciteit en aardgas.

Er is ook de problematiek van de slimme meter, die een gigantische investering vergt en eveneens wordt doorverrekend in de distributienettarieven. Ik heb zelf een en ander uitgerekend. Ik geef het voorbeeld van de intercommunale Gaselwest die ik nogal goed ken. De groenestroomcertificaten kostten er vorig jaar alleen al 36 miljoen euro. Dat moet verrekend worden in de globale prijs. En dat is nog onderschat. We betalen vandaag tussen 270 en 300 miljoen euro aan openbardienstverplichtingen.

Ik denk ook aan het verhaal van de gratis kilowattuur. Het gaat om tientallen miljoenen euro die op de een of andere manier doorgerekend worden.

In het regeerakkoord staat dat dit allemaal wordt herbekeken. Gigantische bedragen zijn in het spel, en veel mensen genieten ervan.

Uiteindelijk betalen die mensen die er niet van genieten, wel mee aan de toch wel sterk stijgende distributienettarieven. Voor de komende jaren wordt er een stijging met 50 à 70 procent voorspeld, omdat er heel wat nieuwe dingen op ons afkomen.

De distributienetbeheerders stellen dit ook vast. Ze worden beladen met alle zonden van Israël, hoewel meestal de politiek de oorzaak is, want het is de politiek die de verplichtingen oplegt. Daarover moet duidelijk worden gecommuniceerd. Het is gemakkelijk steeds de schuld in andermans schoenen te schuiven.

De distributienetbeheerders pleiten voor alternatieve financieringsbronnen voor deze REG-premies, zoals de Europese inkomsten uit de verhandeling van emissierechten. Dat moet de impact op de distributienettarieven en op de rekening voor de eindverbruikers milderen. Dat zijn allemaal denksporen. Ik heb daarnet de denksporen van de ODE naar voren gebracht. Ik weet ook dat het Vlaams Energieagentschap (VEA) en de Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) momenteel bezig zijn met het opstarten van die evaluatie van de openbaredienstverplichtingen. De eigenlijke evaluatie zal gebeuren in 2011.

Minister, in welke mate kunnen de bestaande openbaredienstverplichtingen worden overgedragen van de distributienetbeheerder naar de leverancier, en bent u daartoe bereid? Ik wil er geen misverstand over laten bestaan: als het gaat over de hele problematiek van de energiearmoede en de lokale adviescommissies (LAC's), wil ik dit houden waar het is. Dat is geen enkel probleem. We kunnen ons echter afvragen of we er niet over moeten nadenken de REG-premies, de groenestroomcertificaten en andere elementen over te hevelen naar de leveranciers. In welke mate zullen VEA en VREG bij de evaluatie deze optie onderzoeken? Mocht dat niet het geval zijn, bent u bereid eventueel de opdracht te geven om dat mee te onderzoeken, in het voordeel van de consument? Men kan opwerpen dat de leverancier dat waarschijnlijk op een of andere manier ook zal doorrekenen. Dat klopt, maar daar gaat de markt spelen en zullen ze misschien onderling concurreren, zodat de consument een voordeel kan krijgen. Welke initiatieven zult u nemen of hebt u reeds genomen om de stijging van de distributienettarieven enigszins tegen te gaan?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik wil het onderscheid maken tussen drie aspecten van de openbaredienstverplichtingen. Ten eerste zijn er de sociale aspecten. We zijn het er, denk ik, allen over eens dat die het best bij de netbeheerder blijven. Bij de leveranciers zou dat immers leiden tot perverse effecten. Daar zal ik dus niet verder op ingaan. Ten tweede zijn er de REG-openbaredienstverplichtingen en ten derde zijn er de groenestroomcertificaten.

Wat de groenestroomcertificaten betreft, ben ik zeker bereid dit te bekijken bij de evaluatie die we doen in 2012. Ik sta daarvoor open. Ik zal ervoor zorgen dat de taakverdeling tussen leveranciers en netbeheerders een van de elementen zal zijn die bij die evaluatie aan bod zullen komen.

Wat de REG-openbaredienstverplichtingen betreft, twijfel ik iets meer. De Europese Commissie denkt nog na over het systeem van de witte certificaten dat binnen de EU zou moeten worden gehanteerd. Er wordt getwijfeld tussen een systeem bij de leveranciers en een systeem bij de netbeheerders. Ze zijn ook komen kijken hoe we dat hier in Vlaanderen doen, omdat ze dat interessant vinden. Misschien moeten we ook kijken welke richting Europa uitgaat. Kijkt Europa naar de leveranciers, dan lijkt het me logisch dat we ons daarop richten. Het is potentieel echter ook zo dat Europa zich veeleer laat inspireren door wat hier gebeurt.

Er zijn een aantal redenen waarom die REG-openbaredienstverplichtingen nu bij de distributienetbeheerders berusten, wat niet betekent dat dit tot het einde der tijden zo moet zijn. Zo hebben de distributienetbeheerders een publiek karakter, zodat die taken, die toch ook een zeker publiek karakter in zich dragen, bij hen werden gelegd. De netbeheerders zijn natuurlijk ook niet gebaat bij een hoger energiegebruik. Ik zou kunnen zeggen dat de netbeheerders iets onafhankelijker zijn van de producenten dan een aantal heel grote spelers op onze markt. U weet natuurlijk ook dat dit voor Eandis minder geldt, maar goed. Een belangrijk aspect dat we vooral in rekening moeten brengen, is dat onze markt ook een aantal

heel kleine spelers telt, die het nog niet zouden aankunnen om een heel beleid met betrekking tot die REG-openbaredienstverplichtingen te ontwikkelen en te implementeren. Dat is dan natuurlijk weer een minpunt als het gaat over die goede marktwerking.

Ik ben dus wat voorzichtig als het gaat over die REG-openbaredienstverplichtingen, maar als het gaat over de evaluatie van de groenestroomcertificaten, sta ik er zeker voor open om dat in die zin te bekijken.

Ik zou het zeker verwelkomen als we hiervoor inkomsten zouden kunnen gebruiken uit de veilig van emissierechten. Misschien kunt u dat voorstel ook eens doen aan minister Schauvliege. Zij is daarvoor bevoegd en ik zal haar absoluut steunen, mocht ze daar werk van willen maken. Mijn steun daarvoor hebt u dus zeker. Ik vind dat een heel goed idee.

Ik wil u ook even op het volgende wijzen. We maken heel vaak berekeningen van de impact van een aantal openbaredienstverplichtingen op de tarieven van de distributienetbeheerders. Die is zeker groot: vandaar ook alvast die tussentijdse aanpassing. Sommige zaken zien we echter niet in die tarieven verschijnen, omdat ze rechtstreeks bij de leveranciers worden verrekend. Ik denk dan bijvoorbeeld aan de biomassa. Met die certificaten die daar worden uitgekeerd, gaat het natuurlijk over een pak geld. In het geval van de grootste steenkoolcentrale, in de Gentse havenzone, gaat het bijvoorbeeld over 80 miljoen euro per jaar. Dat bedrag wordt echter onzichtbaar verrekend in de tarieven, rechtstreeks, via de leveranciers. Daarover gaat het publieke debat nauwelijks en over de zonnepanelen des te meer, omdat die zichtbaar zijn in de tabellen van de distributienetbeheerders.

Dat wil niet zeggen dat de enige impact op de tarieven daar zit waar die zichtbaar wordt gemaakt via de distributienetbeheerders. We zouden dus toch ook eens moeten kijken naar alle verplichtingen die een effect hebben op de eindprijs voor de gebruiker: wat zit waar, en zit dat logisch in elkaar? We moeten die effecten in kaart brengen en bepalen wat al dan niet verantwoord is. Het gaat dan niet alleen over de vraag bij wie we die verplichting moeten leggen, maar ook over de vraag welke steunhoogte verantwoord is.

Het zijn allemaal aspecten die we tegen 2012 moeten kunnen onderzoeken. Het is niet mogelijk dat in de tussentijdse evaluatie te doen, want dan zou ik ze niet zo snel kunnen doen. Het zijn wel belangrijke aandachtspunten voor 2012.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben tevreden omdat u bereid bent om na te denken. Het is natuurlijk een zeer technische oefening.

We moeten de evaluatie van de groenestroomcertificaten afwachten. Als Europa een bepaalde weg inslaat, is het natuurlijk moeilijk om daar tegen in te gaan. Ook daar moeten we afwachten. Ik ga ook de suggestie doen aan minister Schauvliege.

Rond de problematiek van de premies zou ik nog een stapje verder willen gaan in de selectie. Ik ga een zwart-witvoorbeeld geven omdat dat duidelijk is. Als men als kasteelheer superisolerend glas wil plaatsen, dan rijft men alle premies binnen. Als men dat met een klein vervangingsinkomen voor een eenvoudige arbeiderswoning wil doen en als men dat financieel niet aankan, dan staat men machteloos. Ik ben zeer voorzichtig, maar misschien moeten we de inkomensgerelateerdheid van een aantal premies eens onderzoeken. Er zijn ook nog provinciale, gemeentelijke premies en fiscale aftrekken. Er is sprake van oversubsidiëring. We moeten dat eens onderzoeken.

Als we de distributienetbeheerders ook de inkomens moeten laten controleren, dan ben ik voorzichtig, want het brengt ook administratieve rompslomp met zich mee. We moeten wel eens over de selectiviteit durven nadenken. We moeten de zwaksten in de maatschappij misschien toch wel het meeste ondersteunen.

Ik stel in het REG-plan en in de REG-premies ook vast dat we selectiever moeten zijn in de toegevoegde waarde voor het milieu zelf. Isolatie is nog altijd de beste vorm voor de

toegevoegde waarde voor het milieu en zeker ook voor de mensen zelf die minder moeten betalen. Het is op dat vlak moeilijk te vergelijken met zonnepanelen. In de REG-premies speelt dat allemaal mee. Misschien moeten we in toekomstige REG-plannen selectiever zijn en ervoor zorgen dat de zwaksten in de maatschappij ook iets kunnen meepikken van de voordelen die anderen misschien niet nodig hebben.

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Voorzitter, minister, men wendt de subsidies voor de groenestroom-certificaten af op de distributeurs. De overheid betaalt de subsidies niet uit. De heer Decaluwe noemt bepaalde bedragen. Ik kan u andere voorbeelden geven waar de subsidiëring op jaarbasis nog veel hoger is dan de subsidiëring van de groenestroomcertificaten. Kinderopvang kost bij wijze van spreken nog veel meer.

Telkens als men zaken subsidieert maar de subsidie in feite afwentelt op de speler in de markt – de netbeheerder of de producent, zoals men hier heeft gesuggereerd – dan betaalt niet de overheid maar een derde de subsidie, met alle risico's van dien. Het is natuurlijk altijd de vraag of dit een juiste benaderingswijze is.

De heer Decaluwe heeft het over een moderne kasteelheer. Dat is niet echt relevant, want meestal is er een vennootschapsstructuur en de meeste Vlaamse premies zijn voor particulieren bedoeld en niet voor ondernemingen. U kunt wel een studie doen, maar het resultaat van die studie zal heel pover zijn.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, ik heb twee opmerkingen bij de inkomensgerelateerdheid. Er zou natuurlijk administratieve rompslomp bij komen kijken, maar de netbeheerders zullen nooit een inkomensonderzoek mogen doen om privacyredenen. De overheid zou dat stuk op zich kunnen nemen, maar dan moeten er weer ambtenaren zijn enzovoort. We moeten 'het sop en de kolen' een beetje tegen elkaar afwegen, maar ik begrijp uw vraag.

Als we selectiever voor het inkomen willen zijn, dan vind ik het wel belangrijk dat we ook de middengroepen erbij houden. Het gaat niet alleen over de kasteelheer en de armen, maar daartussen zijn er heel veel mensen die het niet zullen kunnen doen als we ze niet helpen. Ik zou die premies niet willen verengen tot de meest behoeftigen. Er is zeker een groep in de maatschappij die die premies niet echt nodig heeft, de groep die de heer Sabbe goed kent: de kasteelheren onder ons. Ik kan misschien eens te rade gaan bij de heer Sabbe hoe we die het best kunnen pakken, want ik weet het niet altijd.

U zegt dat we moeten prioriteren, omdat het ene toch niet zoveel impact heeft op het milieu als het andere. Dat is ook zo. Deze zomer is er een evaluatie geweest over de REG-openbaredienstverplichting. In het voorjaar van 2011 wil ik het besluit ook helemaal aanpassen, niet voor 'wat hoort bij wie' maar wel voor het leggen van prioriteiten – absolute voorrang voor isolatie – en voor het stroomlijnen van al die premies. Niemand ziet nog de bomen door het bos. Dat zijn dus de twee dingen die we gaan doen in het voorjaar: eenvoudiger maken en prioriteit geven aan wat het minste kost voor de meeste milieuwinst.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de subsidie van projecten die bijdragen tot duurzame en creatieve steden - 276 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, collega's, de Vlaamse overheid gaat voluit voor haar steden. Met haar stedenbeleid wil ze steden stimuleren en ondersteunen bij hun maatschappelijke, economische en culturele ontplooiing. Daarbij moet de stad zich kunnen ontpoppen tot een aantrekkelijke en betaalbare plaats om te wonen. Inwoners en bezoekers moeten er een interessant cultuur-, onderwijs-, verzorgings-, mobiliteits-, winkel- en arbeidsaanbod vinden.

De Vlaamse overheid verleent verenigingen en instellingen subsidies voor innoverende en experimentele projecten die bijdragen tot 'duurzame en creatieve steden'. De projecten moeten zich richten op een aantal thema's onder meer vergroening van steden, slimme mobiliteit, stimuleren van een open en warme samenleving in de steden. Het project vindt plaats in de dertien centrumsteden. De initiatiefnemers moeten hun projectaanvragen voor 25 oktober 2010 indienen. Uit de ingediende aanvragen wordt een selectie gemaakt. De subsidies bedragen minimum 7500 euro en maximum 30.000 euro.

Als Vlaanderen dergelijke duurzame initiatieven wenst te steunen, dan lijkt het criterium van het al dan niet deel uitmaken van die groep van centrumsteden volgens mij een arbitrair criterium. Met het beperken van deze oproep tot de dertien centrumsteden, geeft de minister de indruk dat enkel in die steden duurzaam kan worden gebouwd.

Minister, steden zijn belangrijk en hebben een speciale opdracht, maar de subsidiestromen vanuit Vlaanderen naar die steden zijn groot. Er zijn grote voorafnames vanuit het Gemeentefonds, er is het Stedenfonds, er zijn zoveel andere projectmatige subsidies en nu dit.

Als we dit beleid bekijken, hebben wij als plattelandsgemeente steeds meer de indruk dat wij dus weer uit de boot vallen en dat de plattelandsgemeenten voor niets in aanmerking komen, vooral als je weet dat meer dan de helft van de middelen in het Gemeentefonds voorbehouden zijn voor Antwerpen en Gent.

Minister, hoe verklaart u dat enkel de dertien centrumsteden deel uitmaken van de oproep? Meent u niet dat door het beperken van de oproep tot de dertien centrumsteden u de indruk geeft dat enkel in die steden duurzaam kan worden gebouwd? Waarom is er niet vertrokken van een objectieve definitie van duurzaam bouwen en wonen, zodat men op basis daarvan de beste projecten in Vlaanderen kan betoelagen en ze als voorbeeld kan uitdragen voor de overige Vlaamse gemeenten?

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Er is ook een project rond stadskernvernieuwing. Als ik het goed begrepen heb, minister, kunnen alle gemeenten daarop inschrijven. Wat is eigenlijk het verschil tussen beide projecten? Welke budgetten trekt u daarvoor uit?

Ik voel wel wat voor de vraag van de heer Verfaillie, maar een stedelijke problematiek is iets anders dan de andere steden. Je hebt ook kleinstedelijke gebieden, je hebt plattelandsgemeenten. Welk fonds dient nu voor wat? Wat willen we daarmee bereiken?

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mijnheer Verfaillie, ik begrijp uw vraag wel enigszins, maar ik vind het een beetje raar dat u zich beperkt tot het duurzaam bouwen. Dat kan niet alleen in steden, maar ook op het platteland. Dit gaat over iets veel breders, het gaat bijvoorbeeld ook over slimme mobiliteit. De mobiliteitsproblemen in steden zijn net iets anders dan op het platteland.

De discussie over de vraag of steden al dan niet te veel middelen ontvangen van de Vlaamse overheid hebben we hier al verschillende keren gevoerd. U kent ons standpunt daarover. Een grootstad of een centrumstad moet niet enkel de lasten hebben, maar mag ook soms de lusten krijgen. Dat is dan in de vorm van middelen.

Ik meen dat er ook zoiets bestaat als een soort plattelandsfonds. Maar nu begeef ik mij op zeer glad ijs, want ik ken dat eigenlijk helemaal niet. Misschien valt uw gemeente daar dan buiten? Ik weet het niet. *(Opmerkingen van de heer Jan Verfaillie)*

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: U hebt het antwoord eigenlijk zelf al een beetje gegeven, mijnheer Verfaillie. U vroeg: “Waarom wij op het platteland niet?” Omdat ik minister van Stedenbeleid ben, natuurlijk. Alle instrumenten van Stedenbeleid, behalve het Stadsvernieuwingsfonds, gaan over de dertien centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Dat is gewoon de scope van het Stedenbeleid.

Bovendien gaat het maar over 75.000 euro. Ik weet niet over hoeveel gemeenten u had gehoopt die te kunnen versnipperen, maar het heeft weinig zin om een superbrede oproep te doen en aan tientallen gemeenten te vragen om iets in te dienen. Dat is demotiverend. In het Stadsvernieuwingsfonds zit 10,5 miljoen euro per jaar. Dat is natuurlijk een bijzonder budget. Dat gaat over een combinatie van bouw, ruimtelijke ordening enzovoort. Daar kan misschien ook gebruik van worden gemaakt door een aantal polen die misschien ietwat plattelands zijn, maar die binnen hun plattelandsomgeving toch af en toe een beetje de rol van een stad kunnen spelen.

Dat is echter de uitzondering op de regel geweest. De regel is: er zijn dertien steden in Vlaanderen plus de Vlaamse Gemeenschapscommissie, en daar gaan die middelen naartoe. Die steden hebben inderdaad een specifieke stedelijke problematiek. Mevrouw Homans verwees al naar de slimme mobiliteit. Het gaat dus om een heel stedelijk concept. Dat gaat over alle doelstellingen in de beleidsnota, en dus over veel meer dan duurzaam bouwen.

Stedenbeleid dient voor die dertien steden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Het klopt dat er een plattelandsfonds in aanmaak zou moeten zijn. Het is minister-president Peeters die daarvoor bevoegd is. Hij zal dat in deze legislatuur oprichten. Ik neem aan dat mevrouw Homans vanuit Antwerpen dan ook niet aan de minister-president zal vragen waarom Antwerpen geen geld uit het plattelandsfonds mag krijgen. Antwerpen is het platteland niet, en Veurne, mijnheer Verfaillie, is eigenlijk ook niet echt een stad. *(Opmerkingen. Gelach)*

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Minister, het gaat hier dus niet over Veurne. Laat ons daar zeer duidelijk over zijn. En uw laatste opmerking vind ik in dezen eigenlijk een beetje ongepast.

Minister Freya Van den Bossche: Het was een grapje, mijnheer Verfaillie.

De heer Jan Verfaillie: Ik vind het ongepast, vooral omdat u in uw inleiding duidelijk zegt dat Vlaanderen dertien steden telt. Dat betekent dat al de andere, die ook steden zijn en 20.000 à 30.000 inwoners hebben, voor u geen stad zijn. Ik neem daar akte van.

Wij moeten hoogdringend, niet alleen in deze commissie, maar ook in de commissie Binnenlands Bestuur, de verschillende subsidiestromen vanuit Vlaanderen naar de lokale besturen eens in kaart brengen en eens bekijken hoeveel euro iemand die in de stad woont, waard is voor Vlaanderen en hoeveel euro iemand die op het platteland woont, waard is voor Vlaanderen. Ik weet dat er verschillende uitdagingen en opdrachten zijn, minister, en dat de stad een aantal andere prioriteiten heeft, maar de huidige scheeftrekking is anno 2010 absoluut niet meer aanvaardbaar, zeker ook als je ziet dat de fiscaliteit die een aantal grote steden opleggen aan de lokale bevolking, aanzienlijk lager is dan de fiscaliteit die de kleinere steden en gemeenten moeten opleggen, net omdat ze zoveel meer middelen krijgen van Vlaanderen.

Gelukkig hebben we in het regeerakkoord een passage kunnen inschrijven dat er een plattelandsfonds zou worden opgericht. Op dit moment zijn de voorbereidende werkzaamheden daarvoor aan de gang. Maar dat is onvoldoende. Er zijn onvoldoende middelen

voorhanden om die steden en gemeenten die buiten de dertien centrumsteden vallen, op een adequate en doelgerichte manier te financieren.

Uw antwoord ontgoocht mij, minister.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Verfaillie, u stelt dat we meer geld besteden aan de steden dan aan het platteland. Ik wil u uitnodigen om eens in Gent te komen kijken naar de grootstedelijke problematiek die bepaalde steden kennen, en wat die kost. Ik weet bijvoorbeeld niet hoeveel asielzoekers u in uw gemeente opvangt en wat u dat kost.

De heer Jan Verfaillie: Dat is maar één aspect.

Minister Freya Van den Bossche: Dat is één aspect, maar ik kan er u nog geven. Er zijn redelijk veel aspecten aan een grootstedelijke problematiek die veel geld kosten. Praat erover met uw collega-burgemeesters. Iemand als Daniël Termont kan het u heel mooi uitleggen. Het is gewoon nodig om daar bepaalde investeringen in te doen. Ik vind het jammer dat u stelt dat dat niet nodig is en dat een inwoner in een stad voor Vlaanderen en de Vlaamse Regering belangrijker zou zijn dan een inwoner van het platteland. Dat is niet zo. Maar de problematiek is wel anders.

Er zijn mensen die er bewust voor kiezen om op het platteland te gaan wonen en er zijn mensen die bewust voor de stad kiezen. U weet dat een stad niet voor niets een 'centrumstad' wordt genoemd. Ze heeft immers ook een centrumfunctie ten aanzien van de omwonenden. Ze zorgt ervoor dat de omwonenden in de kleinere plattelandsgemeenten, die niet altijd de fiscale draagkracht hebben om een aantal investeringen te doen, daarnaartoe komen voor sport, cultuur enzovoort.

Ik vind het niet eerlijk dat u zegt dat een inwoner van een stad voor Vlaanderen belangrijker is dan een inwoner van het platteland. Ik heb dat gevoel niet, als ik even binnen de Vlaamse Regering kijk. Ik heb ook niet het gevoel dat u heel fair bent ten aanzien van de grootstedelijke problematiek.

En aangezien u ook niet erg in bent voor grapjes, wil ik mijn grapje van daarnet even verduidelijken: zodra het gaat over een bevolkingsaantal van 20.000 à 30.000 inwoners, mogen we inderdaad spreken van een stad. Hier gaat het natuurlijk om de dertien centrumsteden. Als ik in het vervolg nog een grapje maak, zal ik dat vooraf duidelijk maken. *(Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, collega's, ik denk dat het niet goed is dat we in Vlaanderen een debat houden over wie in de stad woont en wie op het platteland. Vlaanderen is ocharme een speldenkop op de wereld, met 6 miljoen inwoners.

Als je als overheid transparantie geeft over subsidiestromen, en dat blijkt naar verschillende steden te gaan en je kunt dat beargumenteren, is er geen probleem. Het probleem van de voorbije 10 jaar is echter dat men daar altijd heel flou over heeft gedaan. Het is niet alleen de minister van Stedenbeleid die daarin een verantwoordelijkheid heeft, maar de hele Vlaamse Regering. Mocht men daar eens een duidelijke studie over laten uitvoeren en publiek maken wat naar de steden gaat en wat men daar dan mee doet, zou ik daar geen enkel probleem mee hebben.

Je kunt van de federale overheid veel zeggen, minister, maar ik heb nooit begrepen dat ze een stedenbeleid heeft uitgetekend en daar geld voor heeft vrijgemaakt. Nu, als de staatshervorming er komt – we hebben er zelfs geen staatshervorming voor nodig – moet ze dat niet doen. Nu hoor ik sommige collega's zeggen: ja, maar dat kan niet, want dan zullen die projecten in die steden stoppen. Sorry, maar dat is een verantwoordelijkheid van Vlaanderen, dus moeten we ons vandaag bezinnen over wat we met die projecten gaan doen.

Heb ik goed begrepen dat de finaliteit van het Stadsvernieuwingsfonds is dat het projecten moeten zijn samen met private partners? Want dat gaat ook over duurzaam bouwen. Die steden doen zowel mee aan de stadsvernieuwingsprojecten als aan dit project, ook al gaat dat om peanuts.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het laatste wat u zegt over het Stadsvernieuwingsfonds, klopt. Wat betreft de federale middelen voor het grootstedenbeleid, klopt het absoluut dat de federale overheid daar absoluut niets te zoeken heeft. Mijn standpunt daarin is echter redelijk pragmatisch. Ik wil dat allemaal overnemen, maar graag met het geld erbij. Ik wil dat graag regelen in het kader van een staatshervorming. Als ik vandaag gewoon zou zeggen aan minister Daerden dat hij moet stoppen met daar geld voor uit te geven, maar wij hebben het geld nog niet voorhanden, zou ik dat jammer vinden. In het kader van de staatshervorming zullen we in de onderhandelingen proberen te verkrijgen dat er geld meekomt. Komt er geen geld, dan zullen we dat zelf moeten zoeken. Ik wil niet al op voorhand opgeven dat we er centen voor binnenkrijgen als we dat helemaal overnemen.

Puur theoretisch ga ik akkoord dat ze dat niet zouden mogen doen, maar in de praktijk zeg ik telkens per 6 maanden wanneer men mij die brief stuurt met de vraag wat we gaan doen in afwachting van de staatshervorming, dat men dat geld gerust mag blijven uitgeven, maar ook dat men moet weten dat het onze bevoegdheid is en dat we bevoegdheden willen overnemen, maar met het geld erbij. Dat is toch wel de bedoeling, mevrouw Heeren.

Mevrouw Veerle Heeren: De bevoegdheden moeten we niet overnemen, we hebben de bevoegdheid.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Voorzitter, minister, wij kunnen wel grappen maken, en Gent ken ik wel, want ik heb daar verschillende jaren op kot gezeten. Ik ken zelfs een aantal straten in de uitgangsbuurt zeer goed. Ik kan zelfs nog wat duiding geven buiten deze commissie wat voor zaken ik daar allemaal heb meegemaakt.

Minister, we zijn in de commissie Binnenlands Bestuur bezig met de interne staatshervorming. Wij zijn bezig met administratieve vereenvoudiging voor de lokale besturen. Die administratieve vereenvoudiging houdt net in dat we de subsidiestromen niet meer projectmatig, maar globaal ter beschikking willen stellen van de lokale besturen. Dit is weer het zoveelste projectje dat wordt gelanceerd door de Vlaamse overheid om opnieuw projectmatig te subsidiëren, in plaats van alles in één pot te stoppen en de gemeenten daar aanspraak op te laten maken.

U hebt op één vraag nog geen antwoord gegeven. Ik weet dat de steden andere uitdagingen hebben, maar de percentages van de fiscaliteit in de grote steden zijn merkkelijk lager dan elders. Als ik kijk naar de personenbelasting in de plattelandsgemeenten, de aanvullende personenbelasting (APB) en de onroerende voorheffing, en naar die belastingen in de grote steden, dan betaalt een stedeling aan zijn lokaal bestuur heel wat minder belastingen dan een inwoner van het platteland. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Karlos Callens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de problemen van de houtsector door het Europese subsidiebeleid
- 325 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het houttekort door het Europese subsidiebeleid
- 332 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Martens tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de steun voor energie uit biomassa
- 358 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de houtverwerkende nijverheid en groene energie
- 390 (2010-2011)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister Van den Bossche.

De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, collega's, ik had mijn vraag ingediend bij minister-president Peeters omdat de problematiek naast een energiebenadering ook een zuiver economische consequentie heeft. Het leek me nuttig om de minister-president in zijn hoedanigheid van minister van Economie daarover te polsen. Ik ben uiteraard ook tevreden met het gecoördineerde antwoord dat de regering heeft voorbereid.

Houtverwerkende bedrijven worden steeds vaker beconcurrereerd door groene-energieproducenten, waarbij we misschien de groene-energieproducenten tussen aanhalingstekens moeten plaatsen. Vorige week hebben we een primeur meegemaakt in de Belgische sociale en industriële geschiedenis, met name omdat in de houtverwerkende sector en de sector van de spaanderplaten er op verzoek van de werkgevers een uur werd gestaakt. Dat is ronduit een unicum te noemen. Ik weet niet of daar een vervolg op zal komen de volgende weken, maar het was zeer opmerkelijk en kenschetsend voor de noodkreet die de sector blijkbaar wenst te uiten.

De sector wijst op een groot houttekort op Europees niveau als gevolg van subsidie-mechanismen voor de productie van groene energie. Steeds meer hout wordt gebruikt als brandstof voor bijstook om energie te produceren, waardoor houtverwerkende bedrijven minder toegang krijgen tot gezaagd hout, houten platen en hergebruikt hout. Dat leidt tot prijsstijgingen en problemen op de markt.

De Europese beroepsfederatie European Panel Federation (EPF) bond enkele weken geleden als eerste de kat de bel aan. Ze stelde dat het Europese houttekort tegen 2020 op 430 miljoen kubieke meter wordt geschat. Dat is een respectabele hoeveelheid. Ze zegt ook dat er een gevaar is voor de tewerkstelling, want de verwerking van 1 ton hout verschaft 25 keer meer werkgelegenheid dan de verbranding ervan. Als we dat extrapoleren naar België, werken bij ons een kleine 23.000 mensen in de sector.

De sector staat sowieso onder economische druk. De tewerkstelling daalt er al jaren, in 2009 gingen er 900 jobs verloren. Dat is een historische evolutie. Binnen de sector staat net de sector van de spaanderplaten, die meer toekomstgericht is dan de traditionele meubelsectoren, onder internationale druk. Daar zit ook de vaste kern van tewerkstelling. Net die spaanderplatensector staat onder druk om hergebruikt hout te kunnen betrekken. Dat is economisch een probleem.

Ik vrees dat er ook op milieuvlak een probleem zou kunnen zijn, want houtbouw is een goed alternatief voor bakstenen waarvan de productie veel meer CO₂-uitstoot veroorzaakt. Daar zitten mogelijk een aantal perverse effecten waar we op willen wijzen.

Europa legt lidstaten doelstellingen op voor energie uit hernieuwbare grondstoffen zoals biomassa en hout. België heeft echter nog geen actieplan ingediend bij de Europese Commissie. In het Vlaams regeerakkoord staat daarentegen wel dat er een ondersteuningsbeleid komt voor groene warmte. Volgens de sectorfederatie Fedustria rekent de hout- en meubelindustrie op een duidelijke Vlaamse regelgeving over groene warmte, zonder steun voor de verbranding van primaire grondstoffen. Een bijkomend probleem is dat er officieel niet mag worden bijgestookt met zuiver hout, maar de controle op de ophaling verloopt blijkbaar niet altijd even efficiënt. Je krijgt dus een soort vermenging tussen primair hout en secundair hout dat bewerkt is en dat wel zou mogen worden bijgestookt. Dan wordt de hele lading beschouwd als gerecycleerd. Dat maakt het interessanter om hout te verkopen voor verbranding dan voor verwerking. Daarbij kan men zich afvragen wat de energie-efficiëntie is van die verbranding. Dat is een van de vragen die de heer Martens zal stellen.

Minister, hoe reageren u en de Vlaamse Regering op de kritiek van de EPF en Fedustria? Erkent u de aangekaarte problematiek? Hoe staat u tegenover het gebruik van hout voor de productie van groene energie? Hoe staat u tegenover subsidies en fiscale stimuli voor het gebruik van grondstoffen bij de productie van groene energie? Voorziet u in een overleg met het federale niveau in verband met het opstellen van een actieplan voor de Europese Commissie? Welke garanties kunt u geven aan de sector? Erkent u de problemen met de ophaling van houtafval? Acht u bijkomende maatregelen nodig om een mogelijk houttekort tegen te gaan?

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijn vraag wordt mee ondersteund door de andere vraagstellers. Ik las dat minister Schauvliege op de biodiversiteitstop extra steun toekent om de ontbossing tegen te gaan. Als ik dat naast andere krantenartikelen leg waarin staat dat Europa hernieuwbare energie en vooral het gebruik van houtafval wil ondersteunen en subsidiëren, heb ik daar vragen bij. Houtafval is immers niet altijd afval, maar wordt dikwijls gebruikt om er andere materialen zoals bouwplaten mee te fabriceren. De bioverwerkende bedrijven beginnen dan te concurreren met de houtsector. Dat brengt problemen mee en niet alleen de prijs, maar ook voor de tewerkstelling komt in gevaar.

1 kubieke meter hout biedt 25 mensen werk gedurende één dag. Dat zijn cijfers van de sector zelf. Als hout verdwijnt voor verbranding of methanisatie, creëert dat problemen. Dan zal er bijna zeker ontbossing volgen. De prijzen voor meubels zullen dan ook stijgen. Er moet over nagedacht worden. Er mogen niet zomaar beslissingen worden genomen. De gevolgen moeten bestudeerd worden zodat we geen andere problemen creëren.

Minister, bent u betrokken bij de opstelling van het Belgische actieplan? Wat is de stand van zaken hiervan? Voorziet u in een Vlaams beleid met eventuele regelgeving rond het gebruik van groene energie? Als dat het geval is, wanneer zal die regelgeving er dan komen en volgens welke criteria wordt ze opgesteld? Welke maatregelen zult u nemen om het gebruik van nieuw hout en andere grondstoffen als onderdeel van biobrandstof te ontmoedigen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Er is al heel wat gezegd. De Europese doelstellingen over hernieuwbare energie zorgen ervoor dat heel wat biomassastromen worden weggezogen naar de energiesector. Daardoor worden de grondstoffen voor de houtverwerkende nijverheid, de spaanplatenindustrie en zo meer veel duurder en de concurrentiepositie van deze bedrijven komt in het gedrang met soms zelfs sluiting tot gevolg.

Ik heb daar nog bijkomende vragen bij. Vlaanderen voert op dit vlak een goed beleid. Het uitvoeringsbesluit Afvalstoffendecreet (VLAREA) voorziet dat enkel end of life afvalhout kan worden verwerkt en energetisch gevaloriseerd. Schoon afvalhout dat als grondstof in aanmerking komt voor bijvoorbeeld de spaanplaatindustrie mag niet worden opgestookt in energiecentrales. Dat creëert het probleem van de tien liter goede melk en één liter slechte melk die de hele partij ongeschikt voor consumptie maakt. Als de recycleerbare grondstoffen gezamenlijk worden ingezameld met licht verontreinigend afvalhout, is de hele partij niet meer geschikt als grondstof voor de industrie en kan ze energetisch gevaloriseerd worden. Er zijn misschien extra maatregelen nodig voor het gescheiden inzamelen van deze afvalstromen. Het Vlaamse beleid zou echter ook in andere Europese landen moeten worden toegepast.

De vraag is ook of de bijstook van biomassastromen in steenkoolcentrales geen omgekeerd effect heeft op de vermindering van de CO₂-uitstoot. Vandaag zitten we met verouderde steenkoolcentrales die we al lang wilden sluiten. Ze krijgen een verlenging van hun economische levensduur omwille van de vergoedingen voor de bijstook van de biomassa. Zonder deze vergoedingen zouden de steenkoolcentrales waarschijnlijk niet meer draaien. Ze zouden vervangen zijn door veel efficiëntere STEG-centrales met een veel kleinere CO₂-uitstoot per kilowattuur, zelfs zonder bijstook. De vraag is of we door het vergoeden van de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales de economische levensduur niet kunstmatig verlengen en we de facto voor een verhoging van de CO₂-uitstoot zorgen.

Minister, bent u vragende partij voor de ontwikkeling van duurzaamheidscriteria voor de biomassa die als energiebron wordt gebruikt? Er worden immers naast afvalstoffen ook primaire biomassastromen in de energiesector ingezet. Europa maakt werk van duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen, maar voor vaste biomassastromen die energetisch worden gevaloriseerd, is dat vooralsnog niet het geval. We kunnen moeilijk volhouden dat we het opstoken van palmolie uit plantages opgezet op gekapt regenwoud in bijvoorbeeld Maleisië of Indonesië waardoor de habitat van de orang-oetan is bedreigd, gaan subsidiëren. Welke stappen hebt u eventueel al genomen om op Vlaams of Europees niveau tot de invoering van dergelijke criteria te komen? Bent u gewonnen voor het opleggen van een minimum energetisch rendement voor installaties die biomassa verwerken?

We stellen vast dat de steenkoolcentrales een energetisch rendement hebben van 40 percent. Slechts 40 percent van de biomassa wordt dus omgezet in nuttige energie. Dezelfde stromen in bijvoorbeeld warmte-krachtinstallaties inzetten, eventueel via ondersteuning van groene warmte, zou veel meer nuttige hernieuwbare energie produceren in de vorm van groene stroom en groene warmte. Zijn er al initiatieven genomen om de oversubsidiëring in de bijstook van biomassa in steenkoolcentrales verder af te bouwen? Zijn er – in samenwerking met OVAM – al stappen genomen om tot een betere controle te komen op de aanvoer van biomassa naar energiecentrales zodat kan worden gegarandeerd dat bijgestookte biomassa niet voor recyclage in aanmerking komt?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, er is al heel veel gezegd, wat voor- en nadelen heeft. Het voordeel is dat ik kan reageren op een aantal elementen die leden hebben aangebracht. Mijnheer Callens, ik denk dat ontbossing tegengaan absoluut niet in tegenspraak is met het gebruik van hout, noch in de houtverwerkende nijverheid, noch – eventueel – voor houtafval, in het kader van het energiebeleid. Het moet gaan over een verstandig bosbeheer. *(Opmerkingen van de heer Karlos Callens)*

Het standpunt van minister Schauvliege op de biodiversiteitstop is dus absoluut niet in tegenspraak met wat hier voorligt.

Wat de tewerkstelling betreft, ik zou graag hebben dat we 25 mensen per dag zouden kunnen tewerkstellen bij de verwerking van 1 kubieke meter hout, maar de sector heeft het over 25 maal meer tewerkstelling. Dat is nog net iets anders dan 25 voltijdse equivalenten per dag.

Maar goed, dat wil niet zeggen dat dit geen belangrijk probleem is. Dat wordt ook bewezen door het feit dat bijna alle fracties in dit parlement hier vragen over stellen. De teneur van al onze vragen is heel duidelijk: niemand is tegen het gebruik van vaste biomassa in ons energiebeleid, denk ik. We moeten er alleen verstandig mee omgaan en als we die vorm van energieproductie ondersteunen, moeten we er natuurlijk ook voor zorgen dat er geen oversubsidiëring is. Dan belanden we echter bij het debat van de eerste twee vragen van deze ochtend. We moeten er anderzijds ook vooral voor zorgen dat ons energiebeleid de economische meerwaarde die wordt verkregen in de houtverwerkende nijverheid, niet in het gedrang brengt.

De heer Van Malderen en andere leden hebben de cijfers van Fedustria en de Europese koepelfederatie al gegeven. Die zal ik u dus besparen.

Minister, het lijkt me goed dat u wat duidelijkheid zou geven over de positie van hout en biomassa op dit moment in onze energieproductie. Wat zijn de percentages? In welke steun wordt momenteel voorzien? Hoe zit het met de controle op de kwaliteit van het gebruikte hout? We hebben inderdaad de criteria van het VLAREA, maar hoe zit het met de toepassing en de controle daarop? Hoe zit het met de rol van de OVAM, maar eventueel ook met die van het Vlaams Energieagentschap (VEA)? Doet dat agentschap iets in dezen? Heeft het een beleid ontwikkeld ten aanzien van producenten van energie uit biomassa? Zo ja, wat zijn de resultaten van dat beleid en de controles die daar eventueel uit voortvloeien?

Overleg is inderdaad nodig. Is er al overleg geweest met de betrokken energieproducenten, maar ook eventueel met Fedustria, dus met de houtverwerkende sector, en met de minister van Leefmilieu? Zo ja, wat zijn de resultaten daarvan?

Momenteel is België nog altijd EU-voorzitter. Ik denk dat we allemaal vragende partij zijn dat de criteria die we ter zake gehanteerd willen zien, ook een Europese vertaling zouden krijgen. Dit is het uitgelezen moment om dat als EU-voorzitter op de Europese agenda te zetten. Welke stappen hebt u ter zake al gezet?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, dit sluit inderdaad aan bij de discussie die we eerder deze ochtend hebben gehouden. Het gaat inderdaad ook over die keuze voor biomassa. Ik zou daar toch graag wat meer duidelijkheid over krijgen. Ik heb het daarnet ook enigszins proberen te vragen. Het nationaal actieplan is inderdaad nog niet definitief, maar in welke mate zal worden ingezet op die biomassa, ook bij het traject van die 13 percent tegen 2020? Die duurzaamheidscriteria zijn inderdaad heel belangrijk. Ik heb in het verleden meermaals vragen gesteld over palmolie. Die duurzaamheidscriteria voor biobrandstoffen en vloeibare biomassa liggen Europees vast en blijkbaar – dat staat althans zo in de richtlijn – kunnen we geen bijkomende criteria vastleggen. Voor zover ik weet, zijn er voor vaste biomassa echter nog altijd geen duurzaamheidscriteria in ons land. Wat zal daarmee gebeuren?

Zult u deze discussie ook mee in overweging nemen in uw aangepast systeem voor de groenestroomcertificaten? Ik heb daarnet het voorbeeld gegeven van het feed-insysteem in Duitsland. Daar wordt duidelijk gesteld dat alleen kleinschalige biomassa-installaties op 100 percent biomassa worden ondersteund. Al de rest – afvalverbranding, bijstook, de grootschalige biomassa – wordt geweerd. Gaat Vlaanderen die richting uit? Ik hoop van wel. Dat lijkt me een nuttige keuze.

Dan is er nog de hele discussie over de nieuwe Europese studie die stelt dat biobrandstoffen eigenlijk een negatieve impact hebben op klimaat en milieu. Het is me niet altijd even duidelijk wiens bevoegdheid het is, maar zal het op de EU-agenda worden geplaatst? Dat

Belgisch voorzitterschap is een momentum. Zal men dat aangrijpen om te proberen iets te wijzigen aan, onder meer, die 10 percent uit hernieuwbare energie, dus biobrandstoffen, tegen 2020? De studies tegen biomassa en tegen biobrandstoffen beginnen immers stilaan erg talrijk te worden.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik wil me aansluiten bij de opmerkingen van de heer Martens en de heer Sanctorum. Deze week hebben we inderdaad kennis genomen van een studie die stelt dat die biobrandstof ertoe zou leiden dat de CO₂-uitstoot exponentieel zou toenemen. Minister, zit u rond de tafel met uw collega-minister bevoegd voor Leefmilieu, minister Schauvliege, om te bekijken en te berekenen hoe er moet worden omgegaan met dat nieuwe gegeven? Tot op vandaag ging men er altijd van uit dat biobrandstof een van de oplossingen zou zijn om het energieverblindende gegeven uit de wereld te helpen. Die studie blijkt dat echter enigszins tegen te spreken. Wat moeten we daar eigenlijk van geloven en pleegt u overleg met uw collega?

De heer Jan Penris: Ten gerieve van de heer Sanctorum wil ik nog even melden dat in Duitsland de biomassaproductie zwaarder wordt betoelaagd dan de productie van windenergie.

De heer Hermes Sanctorum: Maar onder een bepaalde productie.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, zoals iedereen duidelijk heeft gezegd, kent Vlaanderen geen aanvaardbare certificaten toe voor groene stroom die is opgewekt uit recyclebaar hout of uit hout dat nog een industriële grondstof kan zijn. Bij de aanvraag voor de toekenning van groenestroomcertificaten bij de VREG moet de initiatiefnemer ook aantonen dat dit het geval is. De OVAM geeft een advies ter zake. Ik heb ook een paar vragen gekregen over de manier waarop dat dan gebeurt. Dat behoort natuurlijk compleet tot de bevoegdheid van minister Schauvliege.

Nu, het probleem is dat er in Wallonië en in de buurlanden geen dergelijke beperking bestaat in de regelgeving. Daardoor zullen er natuurlijk houtstromen daarheen worden geëxporteerd en zullen de prijzen van de grondstoffen natuurlijk stijgen. Vlaanderen is peanuts op Europese schaal. Tenzij we erin slagen een dergelijk systeem uit te breiden tot heel Europa, is wat we doen wel mooi en een heel goed voorbeeld van hoe het moet, ook al zijn er natuurlijk ook verbeteringen mogelijk, maar dit zal helaas niet heel veel soelaas bieden op grote schaal. Daarvoor moet er een Europese oplossing voor het probleem worden gevonden.

Zoals iedereen ook zegt, legt Europa geen bindende criteria op voor vaste biomassa. Ik ben daar absoluut een voorstander van. Ik heb ook op 15 december 2009 aan de Europese Commissie verduidelijkt, via een Benelux-standpunt, dat we daar een voorstander van zijn. De Europese Commissie wil daar voorlopig niet op ingaan. Ik hoop en geloof dat het debat nog niet volledig is afgesloten, maar de Europese Commissie lijkt niet gemakkelijk warm te krijgen om naar die duurzaamheidscriteria te gaan. Alleszins is het ook zo dat ik nog in november 2010 samen met mijn Waalse collega een workshop organiseer, in het kader van het Europees voorzitterschap, over 'Sustainable Biomass for European Energy'. We proberen dat dus wel blijvend op de agenda te houden, maar het is een beetje tegen de stroom op roeien. Helaas blijkt er op Europees niveau niet zo veel interesse voor te zijn.

Volgens het besluit Energieplanning moeten installaties bij een milieuvergunningaanvraag een energiestudie indienen. Die studie moet ook aantonen dat de meest energie-efficiënte investering wordt toegepast die economisch haalbaar is. Het zijn dus wel degelijk minimumeisen. Zo is een warmte-krachtkoppelingsinstallatie bijvoorbeeld energetisch het meest efficiënt. Een dergelijke installatie, die zowel groene stroom als groene warmte uit biomassa produceert, komt ook in aanmerking voor de beide soorten certificaten. We

stimuleren dus de meest efficiënte toepassing. De suggestie van een minimaal energetisch rendement vind ik zeker interessant. Ik ben zeker bereid dat te bekijken. Een andere mogelijkheid die ik overweeg, is het koppelen van de grootte van de steun aan de geleverde energiebesparing. Ik wil ook laten bekijken of er nog bijkomende stimulansen mogelijk en nuttig zijn om energie-efficiëntie bij de productie van energie uit biomassa te bevorderen. Ik wil ter zake op Vlaams niveau zeker een aantal stappen zetten.

Over de subsidiëring van steenkoolcentrales hebben we daarnet al heel wat gezegd. Sinds 1 januari 2010 krijgen steenkoolcentrales voor de bijstook tot 60 percent van biomassa slechts de helft van de certificaten, zoals u weet.

Het is ook zo dat er aanpassingen mogelijk zijn voor de onrendabele toppen van steenkoolcentrales die worden omgebouwd voor bijstook tot 100 percent. Op korte termijn kunnen we in de regelgeving een aantal aanpassingen voor de toekomst doen.

De doelstellingen per gewest voor het aandeel biomassa in de groene stroom en groene warmte moeten nog worden vastgelegd. We wachten op een federale regering om dat te kunnen doen en om te weten hoeveel we exact nodig zullen hebben. Het percentage biomassa dat nodig zal zijn om op Europees niveau te voldoen aan de vereiste van hernieuwbare energieproductie, zal in Vlaanderen ongeveer 70 percent bedragen. Dat is hoger dan het Europese gemiddelde omdat we geen waterkracht kunnen gebruiken en er ook voor windenergie beperkte mogelijkheden zijn. Biomassa zal bij ons een belangrijker aandeel in de productie van hernieuwbare energie moeten vertegenwoordigen. Het is ook niet mijn favoriete bron van hernieuwbare energie, maar je zit natuurlijk met de beperkte mogelijkheden die Vlaanderen biedt waarmee we rekening moeten houden.

Volgens de Inventaris duurzame energie van de VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) ligt het aandeel bio-energie in de productie van groene stroom in 2008-2009 rond 80 percent en van groene warmte rond 95 percent. Als we nagaan hoeveel hout daarvoor is gebruikt – en ik heb daarnet de omschrijving van hout gegeven –, dan zien we dat dat aandeel is gedaald van 56 percent naar 47 percent in 2008 en 2009.

Het Vlaams Energieagentschap en mijn medewerkers hebben al een aantal keren overleg gepleegd met Federatie voor de Belgische textiel-, hout- en meubelindustrie (Fedustria) en de vereniging van de Belgische fabrikanten van papierdeeg, papier en karton (Cobelpa) om die problematiek te bespreken. De sector is ook nauw betrokken geweest bij het opstellen van de biomassa-inventaris. Tijdens de rondetafelconferentie voor de textiel-, hout- en meubel-industrie is de problematiek ook aan bod gekomen. In het kader daarvan is er overleg geweest met het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Door de toenemende vraag naar biomassa voor energie op Europees niveau is er inderdaad een reëel risico dat de prijs stijgt.

De Vlaamse Regering vermijdt dat liever zo veel mogelijk. We moeten dan ook een aantal maatregelen nemen. Het is belangrijk dat dezelfde aanpak die in de groenestroomproductie wordt gevolgd, ook wordt toegepast in het Groenewarmtebesluit, dat wil zeggen geen energie uit nog herbruikbaar materiaal. Om de druk op de houtsector te verminderen, is het natuurlijk belangrijk dat andere hernieuwbare energiebronnen worden gestimuleerd. Ik denk dan voornamelijk aan vergistingsinstallaties. Vergisting is nog eerder nieuw en heeft meer stimulering nodig. De kennisinstellingen in de industrie zoeken een aantal alternatieven voor hout uit bossen. Ik denk aan snelgroeïend hout en aan energieteelten in de landbouw. In het regeerakkoord hebben we ons geëngageerd om zoveel mogelijk materiaalkringlopen te stimuleren, veel meer in te zetten op recyclage en minder afval. Mijn collega-minister Schauvliege heeft ook als voorzitter van de EU via een informele raad het duurzaam materialenbeheer op de agenda gezet.

De voorzitter: De heer Callens heeft het woord.

De heer Karlos Callens: Voorzitter, minister, ik dank u voor uw nogal uitgebreid antwoord.

In deze commissie dragen we verantwoordelijkheid voor van alles en nog wat, maar vooral voor het beleid rond groene energie. U hebt op een bepaald moment het woordje ‘landbouw’ genoemd. U weet dat ik mij hoofdzakelijk met landbouw bezighoud. Ik denk dat er een mogelijke oplossing ligt in het beplanten van de minderwaardige landbouwgronden. We kunnen die beplanten met snelgroeiende bomen. Ik denk aan populieren of andere, die eventueel genetisch gemodificeerd zijn, waardoor ze nog sneller groeien dan vroeger. Samen met de landbouw kunnen we ervoor zorgen dat er in Vlaanderen hout genoeg is voor de biomassaverwerking in Vlaanderen.

We zijn een grote voorstander van bossen. Regelmatig worden er nog een paar hectare gekocht om de bossen te vergroten en uit te breiden. Waarom kunnen we niet voor een aantal jaren een proefproject doen en in plaats van bossen te maken met bomen die daar ten eeuwigen dage moeten blijven staan, bossen te maken met hoogstammige, snelgroeiende bomen? Om de 10 of 20 jaar kan men die dan kappen en nieuwe bomen planten. Er is dan bijna constant een bos, wat zeer goed is voor de CO₂-uitstoot en zeer goed voor groene energie. Dat is een mogelijke oplossing.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, ik zou toch willen benadrukken dat we absoluut een ketenbenadering moeten beogen. De hele keten moet duurzaam zijn: de productieverwerking, de recyclage enzovoort. Ik vind dat ook terug in het antwoord van de minister.

Vlaanderen heeft inderdaad een regelgeving en legt beperkingen op, Europa niet. Ik kan me terugvinden in het duidelijke standpunt van de minister. Het komt erop aan om ons gelijk ook te kunnen overbrengen. Blijkbaar is dat niet zo eenvoudig.

Dat neemt niet weg dat we moeten doen wat binnen onze mogelijkheden ligt. Ik heb genoteerd dat men wil proberen om de druk op de houtindustrie te verlichten door bijvoorbeeld vergisting en andere technieken toe te passen. Ik denk dat er nog altijd marge zit in de verbetering van de ophaling. Ik neem me voor om daarover ook aan minister Schauvliege een vraag te stellen. Het beeld dat collega Martens gebruikte van de 10 liter melk en de 1 liter zure melk die erbij wordt gegoten, maakt dat heel duidelijk. Als je naar de containerparken gaat, dan zie je dat er in de praktijk nog wel wat marge is om dat te verbeteren. Het engagement om te kijken naar het minimumrendement is zeer interessant.

Door de beperkte oppervlakte hebben we inderdaad geen oneindige mogelijkheden om windmolenparken te zetten. Dat geldt ook voor biomassa. Diezelfde oppervlakte is evengoed beperkt om die biomassa te produceren, zelfs als we er de landbouw zouden bij betrekken. Tijdens de herfstvakantie was ik op de EPTA-conferentie (European Parliamentary Technology Assessment) in Kopenhagen, waar Zwitsers onderzoek haarfijn aantoonde dat de totale oppervlakte in Europa wellicht te weinig zal zijn om alle nodige biomassa te kweken. Dan dreigt er inderdaad een pervers effect waarbij een olieproducerend land als Gabon aankondigt dat het een post-fossielebrandstofstrategie heeft en dat men de grootste palmolieproducent van de wereld wil worden. Ik maak me dan wel zorgen over biodiversiteit en het regenwoud. We moeten absoluut perverse effecten tegengaan.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de minimale energetische normen of een vergoeding voor de totaal vermeden CO₂ als grondslag wil gebruiken om na te gaan in welke mate biomassa steun verdient als hernieuwbare energiebron.

Ik ben ook blij met de initiatieven die u op Europees vlak neemt, al frustreert het mij wel dat Europa niet echt mee wil. We hebben uiteindelijk een Europese benadering nodig, want als alleen Vlaanderen zegt dat men end-of-life-afvalstromen die niet in aanmerking komen voor

grondstoffenrecyclage energetisch mag valoriseren en de rest van Europa doet daar niet aan mee, of als Vlaanderen alleen duurzaamheidscriteria zou invoeren en de rest van Europa doet er niet aan mee, dan verschuiven we gewoon de biomassa-stroom en dan lossen we het probleem ook niet op. De stroom die dan wordt opgewekt in andere Europese landen die het niet zo nauw nemen met duurzaamheidscriteria of met de afvalbeheershiërarchie, wordt ook bij ons geïmporteerd want die krijgt daar ook garanties van oorsprong. De energieleveranciers kopen die dan in het buitenland op en slijten die via groene contracten bij onze consumenten. De energieleveranciers die die dan in het buitenland opkopen en via groene contracten slijten aan onze consumenten, nemen eigenlijk onze consumenten in het ootje, want die denken dan dat ze met hun groene contract een goede zaak doen voor het milieu, terwijl ze stroom importeren uit Europese lidstaten die het niet zo nauw nemen met duurzaamheidscriteria en met de principes van de afvalbeheershiërarchie.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor het antwoord. U zegt dat u nog deze maand samen met uw Waalse collega een initiatief zult nemen om een Europees forum te creëren over onder andere deze problematiek. Het is mij nog niet helemaal duidelijk in welke mate u al overeenstemming hebt kunnen bereiken met uw Waalse collega over de toepassing van de criteria in Wallonië en eventueel over een geharmoniseerd beleid met onze Waalse collega's. Daar kunnen we dan alvast mee beginnen als we uiteindelijk tot een Europees beleid willen komen.

Er zijn mogelijkheden om de biomassa die in Vlaanderen gebruikt wordt om energie te produceren, te controleren. Hebben die controles al iets opgeleverd? Wordt er soms biomassa teruggestuurd of niet toegelaten in de energieproductie? Zijn we met andere woorden streng genoeg? Gaan we wel degelijk op het terrein controleren of onze criteria worden toegepast?

De voorzitter: De heer Sabbe heeft het woord.

De heer Ivan Sabbe: Vlaanderen is graag de eerste van de klas, en soms verkeerdelijk, maar in dit geval is het positief dat we het voortouw nemen, om ervoor te zorgen dat we voor biomassa enkel grondstoffen gebruiken die anders geen aanwending meer hebben. Voor één keer juich ik toe dat we de eerste van de klas zijn. Want anders zijn we verkeerd bezig. Biomassa is soms ook de benaming voor een veredelde verbrandingsoven, bij wijze van spreken. We moeten daar toch voorzichtig mee zijn. Daarom moeten we zeker zijn dat, als het wordt ingezet, het enkel over afvalstoffen gaat en niet over grondstoffen die nog een andere functie hebben.

In de luttele tijd die ons nog rest als voorzitter van de Europese Unie, kunnen we misschien nog wat wegen op het beleid. Ik maak me daar geen illusies over, maar we moeten het toch zeker in die richting spelen.

De voorzitter: Mevrouw Smaers heeft het woord.

Mevrouw Griet Smaers: Voorzitter, ik had een vraag om uitleg ingediend, en u had mij doorverwezen naar deze commissie, om me aan te sluiten bij deze vragen over biomassa. Mijn vraag ging over groener transport en groener vervoer, waar we in de commissie Mobiliteit geregeld discussies over voeren. Minister Crevits verwees daarbij ook naar de minister en het kabinet van Energie als het ging over het inzetten op groener transport en groener vervoer en het gebruik van biobrandstoffen daarbij.

Minister, in welk mate wordt er vanuit uw kabinet overleg gepleegd met minister Crevits over het gebruik van biobrandstoffen in het verhaal van groener transport en groener vervoer? In welke mate kan groener transport in uw actieplan een bepaald accent krijgen? Hoe kunnen biobrandstoffen volgens u een rol spelen in groener transport?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: De heer Callens had het over kortoomloophout. Dat is natuurlijk landbouw, dat is geen bos, dat telt ook nooit als bos. En voor de CO₂-uitstoot is het natuurlijk altijd beter als de bomen gewoon blijven staan.

Wat betreft de vraag over de bevoegdheden van mevrouw Schauvliege, heb ik twee suggesties gekregen. De heer Martens en de heer Van Malderen wezen erop dat de handhaving van de selectieve inzameling beter kan. Dat is een budget van mevrouw Schauvliege. Wat ook een bevoegdheid is van minister Schauvliege, zijn de controles van OVAM. Ik kan u niet zeggen hoeveel controles men nu doet en hoe vaak er hout wordt tegengehouden. Ik wil dat wel nagaan. Ik vind dat zelf ook interessant om te weten, omdat het een essentieel onderdeel is van het energiebeleid. Ik zal dat nagaan en u die gegevens bezorgen. Als u daar verder op wilt ingaan, stel ik voor dat u dat met mijn collega doet.

Wat de biobrandstof en de productnormering betreft: dat is allemaal federale bevoegdheid. Er zal wel een belangrijk luik in het nationale actieplan voor groener transport zijn, maar wij hebben daar als Vlaanderen zeker niet alle hefbomen in handen.

Mevrouw Griet Smaers: Ik ben ervan overtuigd dat Vlaanderen wel een belangrijke taak heeft op het vlak van duurzaam vervoer en duurzaam transport. Dat is ook de reden waarom die duurzaamheidsaspecten op het vlak van transport naar het Vlaamse niveau zijn verwezen en dat Vlaanderen daar een belangrijke trekkersrol in kan spelen.

Ik begrijp dat de andere vragen een andere insteek hadden, maar ik wil ze toch aangrijpen om hier te pleiten voor een belangrijk luik over groen transport en gebruik van hernieuwbare energie en biobrandstof in het kader van het actieplan rond groen vervoer en groen transport.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Griet Coppé tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de gevolgen van verplichte dakisolatie
- 392 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Felix Strackx tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verplichte dakisolatie bij huurwoningen
- 479 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Voorzitter, collega's, minister Van den Bossche kondigde in de pers aan dat ze een verplichting zou invoeren voor het isoleren van de daken van huurwoningen. De verhuurders zouden 10 jaar de tijd krijgen om de dakisolatie te plaatsen. Laat mij meteen heel duidelijk stellen dat ik de inhoud zelf steun: ik vind het goed dat daken beter geïsoleerd worden. Dat is beter dan dat er meer energie moet worden verbruikt. We hebben daar in deze commissie al uitvoerig over gepraat. Ik heb echter nog enkele bemerkingen in de rand.

In de beleidsnota Wonen lezen we als strategische doelstelling 'betaalbaar wonen in Vlaanderen bevorderen'. Die doelstelling beoogt de betaalbaarheid en rentabiliteit op de private huurmarkt maximaal op elkaar af te stemmen. Het Algemeen Eigenaarssyndicaat kondigt nu reeds aan dat de kostprijs om het dak te isoleren, zal worden doorgerekend in de huurprijs. Deze maatregel zal de private huurmarkt verder onder druk zetten, met een reële kans dat de private verhuurder afhaakt en de woning verkoopt. We mogen daar niet naïef in zijn. Ik ben ervan overtuigd dat alle kosten zullen worden doorgerekend. Als men een woning kan verhuren die supergeïsoleerd is en waarvan het dak ook al geïsoleerd is, zal de eigenaar dat zeker verrekenen in de huurprijs.

Een bijkomend probleem is de link met de huurwetgeving. Die is vandaag nog steeds federaal. Een verplichte dakisolatie komt neer op het opleggen van een soort ‘verhuurvergunning’. Uiteindelijk lijkt het erop dat door de invoering van steeds meer voorwaarden, hoe terecht die ook mogen zijn, de situatie ontstaat dat men de piste van het attest verlaat en steeds meer evolueert naar het systeem van vergunning.

Minister, waarom legt u deze verplichting op voor de private huurmarkt en niet voor alle woningen? Hoe zult u de implementatie van die verplichting controleren? Misschien hebt u een afspraak met de sint die binnenkort over de daken loopt. Onderzocht u al of de grenzen van de bevoegdheidsverdeling niet werden overschreden bij het invoeren van een dergelijke verplichting? Door steeds meer verplichtingen op te leggen, kan er niet meer zomaar een attest worden afgeleverd en gaan we dus naar een vergunning. Bent u ook de mening toegedaan dat het uitwerken van een vergunningssysteem binnen de bevoegdheden van het Vlaamse Gewest valt?

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Ik ben hier niet om de minister te verdedigen, mevrouw Coppé, maar wat ze heeft aangekondigd, gaat over de Wooncode en niet over de huurwetgeving. De minister heeft aangekondigd de voorwaarden waaraan huurwoningen moeten voldoen in de Wooncode te zullen uitbreiden met het criterium ‘energiezuinigheid’.

De minister heeft daar een persmededeling over gedaan waarin ze zegt: “Nu tellen alle gebreken aan een woning mee voor een bepaald aantal punten. Scoort een woning 15 punten of meer, dan mag ze niet verhuurd worden. Vanaf 2015 zal een niet-geïsoleerd dak voor de volle 15 punten tellen, zodat het huis niet meer verhuurd mag worden.” De woning is dan ongeschikt, om niet te zeggen: onbewoonbaar, wat nog een categorie hoger is. De minister zegt 2015 in de persmededeling. Elders spreekt ze dan weer van 2020. Ik neem aan dat het over 2020 gaat.

Wij vinden de isolatie van daken op zich een goede zaak. In theorie lijkt het ook een fluitje van een cent en zo wordt het door de minister ook voorgesteld. Ze zegt: “Een dak isoleren kost ongeveer 2000 euro, maar als je er alle premies en belastingaftrekken bij rekent, kost het nog maar 300 tot 400 euro, dus het loont wel de moeite om het nu al te doen.” Dat kan waar zijn, minister, als het de isolatie van onbewoonde zolderruimten betreft, en dat is ook het beeld dat men altijd toont op de televisie. Als het gaat over de isolatie van een dak, toont men een man die isolatie uitrolt op de vloer van een zolderruimte.

In de praktijk is dat heel wat anders. Als het gaat over ongeïsoleerde daken van woningen waar zich onder het dak woonruimten bevinden, wordt het een heel ander verhaal. Ik heb eens door het raam gekeken vanuit mijn bureau op de vijfde verdieping van het gebouw hiernaast en zag de daken, weliswaar in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, maar bijna onder al die daken is er woongelegenheden. Om het dak van een dergelijke woning te kunnen isoleren, moet bijna de volledige dakverdieping worden uitgebroken, waardoor er niet veel meer dan een ruwbouw overblijft van die woning onder het dak. Dat is iets heel anders dan een werkje van een halve dag en een paar honderd euro zoals u het voorstelt in uw persmededelingen. Ik vind dat u hier wel zeer kort door de bocht gaat.

De aangekondigde maatregel zal dan ook heel wat eigenaars financieel zwaar treffen. Voor het uitvoeren van dergelijke ingrijpende werken zal de woning gedurende een aantal weken of maanden moeten worden ontruimd en de gehele dakverdieping gerenoveerd. Stel dat het gaat over een appartementsgebouw en het dakappartement moet volledig ontmanteld worden om isolatie aan te brengen, dan heeft dat een maandenlange leegstand tot gevolg. Zullen de andere eigenaars zomaar akkoord gaan om hiervoor gezamenlijk op te draaien?

Een volgend probleem is de controle. Heel wat eigenaars weten niet eens met zekerheid in welke mate de woning die ze verhuren, geïsoleerd is. Als ik een huis koop waar er kamers zijn onder het dak, dan kan ik alleen maar afgaan op wat de verkoper zegt over de isolatie.

Als ik wil weten of er isolatie is en hoeveel, dan moet ik het plafond afbreken, dat kan niet anders. *(Opmerkingen)*

Zeg me dan hoe u dat zult vaststellen. Seffens zullen we dat vernemen.

Zelfs wanneer er isolatie aanwezig is, is het nog maar de vraag of ze overal aanwezig is en of ze degelijk is aangebracht. Het plaatsen van isolatie onder een dak is helemaal niet zo eenvoudig als algemeen wordt voorgesteld. Zo werd en wordt nogal eens een dampscherm vergeten, een zeer belangrijk element in de isolatie, waardoor er condensatievorming kan optreden en een groot stuk van het isolerend vermogen verloren gaat. Ook dat is enkel vast te stellen door het plafond af te breken.

Een verplichting tot dakisolatie afkondigen, minister, duurt 2 minuten, maar het in de praktijk uitvoeren, is een heel ander verhaal. Daken isoleren is een lovenswaardig streven, waar wij achter staan, maar in sommige gevallen is de consequentie een heel ingrijpende en dure zaak. Uiteindelijk zal iemand voor de kosten moeten opdraaien en dat zullen hoe dan ook op termijn de huurders zijn. De verplichting tot isolatie van alle daken van alle huurwoningen in Vlaanderen binnen een vrij korte termijn van 10 jaar, zoals aangekondigd door de minister, lijkt mij onvoldoende doordacht en onvoldoende genuanceerd.

Minister, geldt de verplichting voor het aanbrengen van dakisolatie voor alle woningen die op de huurmarkt worden aangeboden, ongeacht hun ouderdom of hun concept, dus ook als zich onder het dak woongelegenheden bevinden? Deelt u mijn mening dat in sommige gevallen de kosten-batenverhouding onverantwoord hoog is? Zullen er uitzonderingen op de verplichting mogelijk zijn?

Wat zullen de minimumnormen zijn voor dakisolatie? Mogelijk is er wel een of andere vorm van dakisolatie aanwezig. Vroeger werd heel veel isomo gebruikt. Op welke wijze zal de aanwezigheid van dakisolatie worden gecontroleerd? Volgens de heer Decaluwe is dat heel simpel. Het enige middel dat ik ken, is een infrarood luchtopname van het dak. Zal dat volstaan om een woning die 15 strafpunten te geven of niet?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik heb al eerder gezegd dat ik het positief vind dat u een ruim tijdspad zult respecteren om die zaken aan te passen. Dat zal vooral van belang zijn voor de verhuurders van woningen. Hebt u al een planning over de verdere communicatie daarvan voor ogen? U merkt uit de vraag van mevrouw Coppé dat het Algemeen Eigenaarssyndicaat nu al alle hens aan dek roept. Graag had ik een mogelijke concrete invulling van de communicatie daarover gehoord.

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Voorzitter, ik wil graag aansluiten bij de vragen die zowel door leden van de meerderheid als van de oppositie worden gesteld. Mevrouw Coppé verwees naar berichten in de media over de verplichting voor dakisolatie voor verhuurders tegen 2020. Het zou goed zijn als u er duidelijkheid over kunt geven dat het 2020 is. Ik dacht dat zo vernomen te hebben.

Minister, u wilt evolueren naar minimale energienormen voor huurwoningen. U plant om dat in de Vlaamse Wooncode in te schrijven. Dat hebt u in de plenaire vergadering gezegd. U hebt in de commissie gezegd dat het aantal strafpunten dat daar tegenover zou worden gesteld, geleidelijk aan zal worden verzwaaard. Ik lees in de pers dat het uiteindelijk de bedoeling is om te evolueren naar de volle 15 punten, en dat als een huis niet zou voldoen aan die energienormen, het niet meer mag worden verhuurd. Het is misschien gradueel, maar uiteindelijk zult u toch vrij snel overgaan naar een toch wel drastische maatregel. Minister, via welke juridische weg zult u die minimale energie-eisen invoeren? Hebt u daar al een heel concrete timing voor?

Ik wil me ook aansluiten bij de bedenkingen van het Algemeen Eigenaarssyndicaat. Dat stelt heel duidelijk dat het rendement op een huurwoning niet altijd zeer groot is. Ik lees zelfs dat het zodanig klein is dat zulke investeringen niet vanzelfsprekend zijn en dat veel eigenaars niet kapitaalkrachtig genoeg zijn om aan die isolatie-eisen te voldoen.

We weten allemaal dat de huurmarkt onder druk staat. Ik heb het nog even nagekeken: zelfs het Kenniscentrum Vlaamse Steden – toch zeker geen belangenorganisatie – onderschrijft dat het gaat in Vlaanderen om een heel kleine huurmarkt en dat eigenaars vaak niet beschikken over voldoende financiële middelen voor die woningen. Er zijn uiteraard wel eigenaars die meerdere woningen verhuren, maar heel vaak gaat het over gezinnen die één of twee woningen te huur aanbieden. Ik wil graag die bekommernis meegeven.

Minister, u hebt gezegd dat er heel wat compensaties mogelijk zijn, zoals de federale belastingsaftrek, de premies en dergelijke meer, maar we kunnen niet ontkennen dat dat heel wat planlast bij die verhuurders legt. Ze hebben er ook heel wat kopzorgen door. Het is uiteindelijk niet correct te stellen dat het gratis is. Het zal altijd geld kosten en heel wat besommeringen met zich meebrengen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Ik sluit me aan bij de twee vraagstellers, al bekijken ze het vanuit een andere hoek. Isolatie is goed voor de woning, maar ik vrees dat het om een ad-hocbeslissing gaat waarvan de gevolgen niet goed zijn berekend. Dakisolatie is belangrijk voor de energiezuinigheid, maar alleen als de rest van de woning goed is geïsoleerd, anders vliegt de warmte net zo goed langs ramen en deuren naar buiten.

Ik treed de heer Strackx bij dat er heel wat praktische problemen zullen opduiken. Voor nieuwbouw zal dat geen problemen opleveren, want er worden al verplichtingen opgelegd zoals de energieprestatieregelgeving en het postinterventiedossier. De problemen rijzen voor woningen die al wat ouder zijn.

U zegt ook dat er premies bestaan die aan de kosten tegemoetkomen. Welke eigenaar van huurhuizen komt daarvoor in aanmerking? Ik spreek niet over de eigenaar die samenwerkt met sociale verhuurkantoren. Ik veronderstel dat er weinig eigenaars van kunnen genieten. Het lijkt erop dat de lasten bij de private verhuurder terechtkomen en de lusten bij de huurder. De rentabiliteit is voor de verhuurder een belangrijke factor bij investeringen. Daar moet rekening mee worden gehouden. Ik heb het al dikwijls gezegd, ook in de plenaire vergadering: de private verhuurder is een belangrijke partner in het huisvestingsbeleid.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Er wordt van alles op één hoopje gegooid. Het gaat over eigenaars die hun woning ter beschikking stellen voor het verhuren en er niet zelf in wonen. Bewijzen dat een dak is geïsoleerd, is sinds 2008 heel eenvoudig, dat gaat namelijk via het EnergiePrestatieCertificaat (EPC).

Maar ik mis een ander aspect. We hebben de discussie nochtans 2 weken geleden in de plenaire vergadering gevoerd. Het ging toen over de energie-armoede. Iedereen zei tegen de minister dat er moest worden geïnvesteerd in het isoleren van de huizen omdat de huurders hun facturen niet langer meer konden betalen. Als we 2 weken geleden voor het isoleren en het energiezuinig maken van woningen hebben gepleit, kunt u nu misschien tegen deze initiatieven zijn, maar u kunt niet van twee walletjes blijven eten.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Ik kan me in alle uiteenzettingen terugvinden. Het belangrijkste is dat we willen investeren in energiezuinige woningen. Het dak is het belangrijkste element.

We hebben jaren geleden een heel debat gevoerd bij het tot stand komen van de Vlaamse Wooncode. Bij de bespreking van de Wooncode wilden we een vergunningensysteem

invoeren voor huurwoningen. Daar was een kamerbrede meerderheid voor te vinden. Er was toen een socialistische minister. We zijn zelfs naar de Raad van State gestapt en hebben op verschillende echelons juridisch advies ingewonnen.

Woningen die worden verhuurd, moeten aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen, of het nu op het vlak van energie is of wat onder leegstand en verkrotting valt. We hadden het over het totaalpakket. Uiteindelijk moesten we vaststellen dat op basis van artikel 10 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 blijkbaar alleen een vergunningensysteem kon worden ingevoerd als de gewesten niet bevoegd zouden zijn. Om een lang verhaal kort te maken: eigenlijk kan dat alleen op federaal niveau worden doorgevoerd. Dat is de reden waarom we finaal hebben geopteerd voor de invoering van een conformiteitsattest.

We wilden iets doen aan de kwaliteit van de woningen. Dat attest is een officieel stuk, een bewijsstuk à décharge, een term uit de strafrechtelijke procedure. Het belichaamt geen recht, maar het is de officiële verklaring van de terzake bevoegde overheid dat een attest werd aangevraagd en dat de zaak waarop het attest betrekking heeft na onderzoek in overeenstemming wordt bevonden met deze aangelegenheden. Minister, op welke manier ziet u dat evolueren?

Wilt u naar een systeem van vergunningen gaan? Doet u afstand van het bewijsstuk à décharge? Dat is geen onbelangrijke vraag, zeker in het licht van de juridische procedures die zullen volgen.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het instrument dat we gebruiken, is de Vlaamse Wooncode. We werken niet met een vergunning of een attest. Daarvoor zijn we ook bevoegd. Het enige wat we zeggen is dat als de woning niet conform is aan deze bijkomende eis, die concreet zal worden ingevuld via een uitvoeringsbesluit, de woning ongeschikt is.

Voor een eigenaar-bewoner heeft dat geen enkel effect. Voor een verhuurder heeft dat effect op termijn. Er kan namelijk geen nieuw verhuurcontract worden aangeboden, maar het lopende contract kan wel gewoon worden uitgedaan. De meeste verhuurders zullen wel in isolatie voorzien als ze dat nog niet hebben gedaan. Dat is een belangrijke stimulans. Het komt wel op een inventaris te staan waardoor de verhuurder de kans loopt een boete op te lopen, in tegenstelling tot de eigenaar-bewoner. Dat is vrij logisch. De eigenaar-bewoner is zelf beneficiaris van de kost. Een eigenaar-verhuurder is vandaag weinig gemotiveerd om iets te doen aan een woning die niet geïsoleerd is, terwijl de huurder hoge energiefacturen moet betalen.

Dat vind ik ook een probleem. Met zijn allen gebruiken we te veel energie. Iedereen kijkt altijd in de richting van de industrie. Maar de huizen kunnen veel gemakkelijker dan de bedrijven energiezuiniger worden. De bedrijven staan al veel verder op dat vlak. We moeten nu wel normeren, we kunnen er niet onderuit. Er is enerzijds het sociale aspect, we moeten de energiefactuur betaalbaar houden, en anderzijds kunnen we de inspanningen niet alleen afwentelen op het vervoer en de bedrijven. Ook op de woningmarkt moet er iets gebeuren. We zijn niet goed bezig.

Mevrouw De Waele vraagt wat er dan met de ramen en deuren moet gebeuren. We kunnen daar ook criteria voor opstellen. Een dak levert wel een onmiddellijke winst van 30 percent op van het energiegebruik. Als u pleit voor verbreding, wil ik dat wel bekijken, maar het dak is een belangrijke eerste stap.

Mijnheer Strackx, wat mevrouw Homans zegt, klopt. Er zijn energieprestatiecertificaten die net duidelijk moeten maken hoe goed of slecht een woning geïsoleerd is. U hoeft van mij dus het dak niet af te breken om te weten hoeveel isolatie er al in zit: door het energieprestatiecertificaat zult u weten hoe goed of slecht geïsoleerd een woning is.

Mevrouw De Waele, die premies zijn er voor werkelijk alle eigenaars, dus ook voor eigenaar-verhuurders, maar ze mogen natuurlijk geen vennootschap of zo zijn. Aan vennootschappen geven we geen premies, maar elke natuurlijke persoon die eigenaar is van een huis en dat huis verhuurt, heeft ook recht op premies, op die fiscale aftrek enzovoort. Ik zou zeggen: laat ze zich maar haasten, want op een dag zal de federale regering misschien wat minder royaal beginnen te worden, als ik zie hoe die begroting er nu uitziet. Ik kan daar niet over beslissen. Misschien komt dit op een dag wel naar Vlaanderen en hebben we er wel iets over te zeggen.

Ik roep ook op dit nu al te doen, ook al komt de verplichting er pas over 10 jaar, omdat mensen nu nog zeer veel tegemoetkomingen hebben. De heer Strackx had het over een rekensommetje dat ik maak, maar het klopt. Nu is de tegemoetkoming, met de combinatie van premie en fiscale aftrek, zo hoog dat het heel erg de moeite loont om het nu te doen. Ik zou niet noodzakelijk 10 jaar wachten, tot de verplichting er komt. Daarom vond ik het ook belangrijk de oproep al te doen. De regering heeft beslist die minimale eisen in te schrijven in de Vlaamse Wooncode, via uitvoeringsbesluiten. Over de vraag hoe die er specifiek uit zullen zien, is nog niet beslist. Het is dus nog een beetje vroeg om al uitzonderingen te vragen op die specifieke beslissing, omdat die nog specifiekere vorm moet krijgen.

Wat de communicatie betreft, heb ik ook een voorstel gedaan aan het Algemeen Eigenaars-syndicaat om eens te kijken naar gezamenlijke communicatie. Ik ben ook bereid om een deel daarvan te betalen. Het is belangrijk dat we op tijd informeren, zodat eigenaars ook op tijd die stappen kunnen zetten. Het lijkt me dat 10 jaar wel degelijk een royaal en realistisch tijdspad is om dat te doen. Op tijd hierover communiceren is van groot belang.

Dan was er de vraag over vergunningen en attesten. U kunt me misschien overtuigen van het tegendeel en ik ben voorzichtig, maar ik denk niet dat ik een of andere vergunning zou veralgemenen. Ik vind het systeem zoals dat vandaag werkt, niet noodzakelijk slecht: als wordt vastgesteld dat een huis niet conform is, kan het niet meer worden verhuurd. Ik weet echter niet of ik zo ver zou gaan te vragen aan elke verhuurder dat hij eerst zo'n attest bezit of een vergunning bemachtigt voor hij mag verhuren. Ik ben echter te overtuigen van het tegendeel. Ik geef nu mijn eerste gedachte, maar als u het zeer zinvol vindt dat toch te overwegen, kunnen we bekijken hoe en of we dat binnen de Vlaamse bevoegdheden kunnen doen. Het enige waarvan ik zeker weet dat we het vandaag zeker al kunnen doen, is kwaliteitsnormen opleggen via de Vlaamse Wooncode. Ik sta niet principieel afwijzend tegenover die vergunning, maar ik denk dat het enorm veel mankracht zal vergen om dat alles in orde te brengen, om al die huizen te gaan controleren en zo. Daar ben ik wat bang voor. Mocht men willen overgaan tot een dergelijk systeem, dan zal het belangrijkste ook zijn dat er een voldoende ruim tijdspad is. Het zou echter niet mijn eerste ingeving zijn.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: Minister, ik dank u voor uw uitvoerige antwoord. Ik heb enkel nog twee bijkomende opmerkingen. U zegt dat er nog wat meer uitleg komt, via een uitvoeringsbesluit bij de Vlaamse Wooncode. U zegt ook dat er zal worden gecommuniceerd, via het Algemeen Eigenaarssyndicaat. U zult daartoe ook in middelen voorzien. Ik vind het dan natuurlijk wat jammer dat dit is uitgelekt in de pers en dat mensen daar ongerust over worden voor er officieel kan worden gecommuniceerd. Natuurlijk is de pers vrij, maar het is goed nieuws dat er bijkomend wordt gecommuniceerd voor alle mensen die privaat verhuren. We moeten inzetten op alle verhuurders. De privéhuurmarkt mag zeker niet worden afgeslankt, anders wordt de druk op de sociale huisvesting nog groter. Die zal ook nog wel bijkomende middelen vergen, en we moeten die ook nog vinden.

Hoe zal de controle gebeuren? Er is enerzijds natuurlijk het energieprestatiecertificaat, maar als alle daken geïsoleerd zijn en dakisolatie wordt verplicht, hoe zal die controle dan kunnen gebeuren? In het certificaat wordt de totaliteit van het huis bekeken. Of zegt u dat die totaliteit moet worden bekeken en dat een energieprestatiecertificaat daarvoor voldoende is?

De voorzitter: De heer Strackx heeft het woord.

De heer Felix Strackx: Minister, ik vind het spijtig dat u op geen enkele van mijn vragen antwoordt of kunt antwoorden. Dat lijkt me een duidelijk bewijs van het feit dat uw aankondiging van de maatregel onvoldoende voldragen was. U hebt zomaar iets aangekondigd, zonder te beseffen waarover het eigenlijk concreet ging. Geachte leden, ik hoor hier heel veel theorie en weinig praktijk. Ik stel voor aan deze commissie en de voorzitter ervan dat we eens zouden gaan kijken naar een huis dat wordt gerenoveerd en waarvan men het dak aan het isoleren is. Zo zou u weten waarover het in de praktijk gaat. Veel mensen in deze commissie zouden er gebaat mee zijn eens te bekijken hoe men in de praktijk een dak isoleert.

Mijnheer Decaluwe, het energieprestatiecertificaat is hier herhaaldelijk vernoemd als een onfeilbaar instrument. Ik heb daar mijn bedenkingen bij. De huurder weet op dit moment dus perfect waaraan hij begint. Het staat hem vrij een woning met een zeer ongunstig attest niet te huren. Niemand is verplicht een woning met een slecht attest te huren.

De voorzitter: Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren: Minister, heb ik het goed begrepen dat men over 10 jaar, als men niet heeft geïsoleerd, niet meer mag verhuren? Dat betekent dat u het hebt over een vergunning. Ik wil niet ingaan op de technische facetten.

Minister Freya Van den Bossche: Als een verhuurder vandaag meer 15 vijftien strafpunten heeft, mag hij ook niet meer verhuren. Dat is hetzelfde. We integreren dat gewoon.

Mevrouw Veerle Heeren: Dan bent u het met me eens dat het attestensysteem van destijds aan het evolueren is naar een soort vergunningensysteem. U moet de debatten van jaren geleden bekijken. Het is een juridische kwestie, maar het is wel belangrijk, ook voor juridische procedures over deze materies die voor de rechtbank worden uitgevochten. Dan zeg ik dat uw attest, ook in Vlaanderen, een vergunningensysteem aan het worden is. Ik spreek me er niet over uit of dat goed is of niet. Ik ben altijd een voorstander geweest van het opdrijven van de kwaliteit van onze huurwoningen. Dat is echter moeilijk.

Het is een heel fragiele markt. Ze is heel klein. Ik deel de mening van mevrouw Homans: iedereen roept in de plenaire vergadering moord en brand als in het kader van het armoededeбат wordt gezegd dat de kwaliteit van de woningen beter moet. Ik wil dat ook wel eens mee onderzoeken. Als de Vlaamse Wooncode wordt gewijzigd, dan evolueren we in die richting. Ik hoop echt dat die staatshervorming er komt en dat de regio's bevoegd worden voor de huurwetgeving. Dan kunnen we dat in één beweging doen.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, u geeft aan dat u verder zult communiceren in samenspraak met het Algemeen Eigenaarssyndicaat. Dat is een zeer goede zaak. Zijn er al concrete afspraken gemaakt om binnenkort daarover rond de tafel te zitten of iets op papier te zetten?

De voorzitter: Mevrouw De Knop heeft het woord.

Mevrouw Irina De Knop: Dit debat toont aan hoe fragiel die materie is. Mevrouw Heeren heeft dat heel goed verwoord. Ik wil toch even het argument weerleggen dat wij niet bezorgd zouden zijn over die energieprijzen die huurders op kosten jagen. Ik heb mijn punt niet helemaal kunnen maken, maar dat komt omdat ik geen goed politicus ben.

Wij vragen alleen aandacht voor het feit dat als de energieprijzen worden verlaagd, maar de eigenaars investeringen moeten doen, ze dat uiteindelijk zullen laten doorwegen in de huurprijs. Dat is echt mijn overtuiging. Uiteindelijk moet goed worden nagegaan wat het effect is van de maatregel die nu wordt ingevoerd. Er moet worden geanticipeerd. De vraag is: zullen we er niet voor zorgen dat dit uiteindelijk neerkomt op een break-even, of op een

situatie waarbij de huurder financieel niet wint? Dat moet toch ons aller bekommernis zijn. Ik vind het isoleren van woningen, ook van huurwoningen, ook heel belangrijk.

Minister, er zijn misschien andere manieren mogelijk. In plaats van altijd extra normen op te leggen en extra verplichtingen op te leggen, kunt u misschien proberen te stimuleren zodat eigenaars het uit zichzelf doen. Op dat vlak kan nog heel wat gebeuren. We kunnen onder andere de premiestelsels vereenvoudigen. U zegt het zelf: het is een federale belastingsaftrek. Laat ons hopen dat die nog lang blijft bestaan want als die wegvalt, dan zullen we er met onze premies absoluut niet komen.

Minister, denk toch twee keer na alvorens u dit uitvoert want het zal inderdaad gevolgen hebben, niet alleen voor de private huurmarkt, maar ook voor uw sociale woning-patrimonium. Op termijn zal ook daar de druk verhogen.

De voorzitter: Mevrouw De Waele heeft het woord.

Mevrouw Patricia De Waele: Voorzitter, ik wil nog even een misverstand uit de wereld helpen, mocht het een misverstand zijn. Als iedereen in de plenaire vergadering ervan overtuigd is dat we iets moeten doen om energiezuinige woningen te hebben en dat energie uit veel woningen wegvloeit, dan wil ik toch wel zeggen dat dat niet in contradictie is met wat hier vandaag is gezegd.

We hebben vooral willen aantonen dat de lasten niet bij één partij alleen mogen worden gelegd. We zijn niet tegen energiezuinige woningen, maar we willen aankaarten dat de lasten daarvoor moeten worden verdeeld.

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Mevrouw De Knop, u zegt dat als een eigenaar zijn dak isoleert, hij dat zal doorberekenen in de huurprijs. Ik zeg niet dat dat totaal verboden is, want de verhuurder heeft uiteindelijk ook een lagere energiefactuur. Maar wat doet een eigenaar als hij zijn dak niet isoleert? Gaat hij dan de verhuurprijs verlagen? Dat gebeurt dus niet.

We hebben deze discussie over het energieprestatiecertificaat 2 weken geleden gevoerd in de plenaire vergadering. De huurwetgeving is vooralsnog – met de nadruk op vooralsnog – een federale materie. Ik heb toen gezegd dat als ik mijn huis met een goed EPC verkoop, dat ik dan de prijs kan opdrijven. Als ik een huis met een slecht EPC wil kopen, dan kan ik afdingen op de verkoopprijs. Als ik me niet vergis, is sinds 2009 een EPC verplicht bij een huurwoning, maar de verhuurder moet het vragen. Wat gebeurt er bij een slecht EPC? Gaat de huurprijs naar beneden? Ik denk het niet. Het moet in twee richtingen werken.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Als de huurwetgeving een Vlaamse bevoegdheid wordt, zal het natuurlijk allemaal veel eenvoudiger worden. Dat betekent niet dat we het nu niet kunnen integreren in de bestaande procedures die in de Vlaamse Wooncode staan. Ik ga er al mee starten. Als we het later op een betere manier kunnen regelen, graag dan, maar je moet niet altijd wachten tot we voor alles bevoegd zijn. Ik probeer zo dicht mogelijk op de lijnen van onze bevoegdheid te lopen. Maximaal invullen waarvoor je bevoegd bent dus: usurperende bevoegdheden. Ik erken zeker dat het eenvoudiger zou zijn als we de huurwetgeving onder onze bevoegdheid zouden hebben.

Mevrouw De Waele vindt dat de lasten moeten worden verdeeld. Er zijn al premies en fiscale aftrekken. Aan wie komen die vooral ten goede denkt u? De eigenaars moeten een deel zelf betalen. We gaan wel niet alles in hun plaats betalen. We verdelen de lasten dus al een beetje.

In de huurwetgeving staat dat de huur enkel mag stijgen bij een lopend contract, als er een vermeerdering van de waarde van het onroerend goed is gebeurd met een bepaald percentage. Met isoleren kom je in principe nooit aan dat percentage, tenzij je inderdaad het hele dak eraf haalt.

Bij het starten van een nieuw huurcontract, kunnen de huurprijzen worden aangepast. Ik sluit ook niet uit dat de huurprijzen voor die huizen dan hoger zullen zijn, maar de energieprijzen zullen veel lager zijn. Het is al jaren zo – en ik voorzie niet onmiddellijk een verbetering – dat de prijzen van de energiefacturen sneller stijgen dan de huur.

Mevrouw De Knop zegt dat als er dan een break-even is, ik niets heb bereikt. Jawel, ik heb dan twee dingen bereikt. Ten eerste veel properder lucht. Het is een maatschappelijk rendement, maar het is toch niet niks. Misschien kunnen we dat toch ook in ogenschouw nemen, ook al is het niet in centen uit te drukken. Op termijn zal het wel in centen uit te drukken zijn, want als we een bepaalde hoeveelheid schone lucht moeten hebben, zullen we ze ergens moeten kopen als we ze zelf niet hebben. De belastingbetaler zal dat dan mogen betalen. Zelfs als er even een break-even is, wordt het verschil nadien weer groter, want de energiefactuur blijft lager. Het loopt dus uit. Energie-investeringen hebben meer rendement naarmate de jaren vorderen. Dat is altijd zo geweest en ik zie geen reden om te denken dat dat nu zou veranderen.

We hebben met het Algemeen Eigenaarssyndicaat samengezeten voor de maatregel is aangekondigd. Zij hadden overigens maar één vraag: ze vonden het geen slechte maatregel, maar ze vroegen voldoende tijd om de eigenaars daaraan tegemoet te laten komen. Dat was hun belangrijkste bezorgdheid. We hebben ook een nieuwe afspraak gemaakt om te praten over de communicatie daarover. Er is ook twijfel over hoe het moet worden gecommuniceerd. Het is beslist door de regering. U weet dat alle beslissingen van de regering in een persoverzicht worden gecommuniceerd. Het leek me zinvoller om niet te doen alsof we het nog niet hadden beslist.

Akkoord, het uitvoeringsbesluit moet er komen. Ik wil met de sector overleggen over de snelheid van de te zetten stappen, op welke manier we eraan zullen voldoen en tegen wanneer, met als eindpunt 2020. We zullen het gradueel opbouwen via de Vlaamse Wooncode. Het aantal strafpunten zal jaar na jaar geleidelijk aan stijgen zodat de werkelijke verplichting er pas is tegen 2020. Dat wil ik in overleg doen, vandaar dat er een tijdsverschil is tussen het uitvoeringsbesluit en het principiële besluit dat de mogelijkheid creëert om via uitvoeringsbesluiten die maatregel te nemen via de wooncode.

De voorzitter: Mevrouw Coppé heeft het woord.

Mevrouw Griet Coppé: En de controle gebeurt dan via het EPC?

Minister Freya Van den Bossche: Als er een technisch verslag wordt opgemaakt in het kader van de huidige procedure ‘ongeschiktverklaring’, dan zal dat worden meegenomen. Op welke manier men dat dan technisch zal doen en in welke mate een EPC daarvoor ook kan worden gebruikt, moet nog worden uitgewerkt. Ik heb ook aan de administratie gevraagd om die voorstellen nog eens allemaal te ontwikkelen en om te bekijken hoe ze dit specifiek in de controles en in het technisch verslag zal verwerken.

Mevrouw Griet Coppé: Eigenlijk ben ik blij dat we deze discussie gevoerd hebben, want het krantenartikel blijkt bijzonder onvolledig te zijn: ik verneem nu dat alles nog in volle evolutie is.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Liesbeth Homans tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de verplichting voor nieuwbouwwoningen om een minimumpercentage groene energie op te wekken - 430 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Homans heeft het woord.

Mevrouw Liesbeth Homans: Voorzitter, minister, recent kondigde u uw plannen aan om in nieuwbouwwoningen in een verplichting te voorzien dat er een minimumpercentage groene energie wordt opgewekt. Die minimumverplichting zou vanaf 2014 gelden. De Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) kreeg reeds de opdracht om hierover een studie te maken. Tegelijk zei u ook dat u de sector de tijd wilt geven om zich hierop voor te bereiden, en dat de bouwsector onder impuls van deze maatregelen zou kunnen uitgroeien tot een innovatieve sector met heel duurzame tewerkstelling.

Een aantal instanties heeft gereageerd. Zo zei de Vlaamse Architectenorganisatie NAV dat de helft van de architecten meent dat de doelstelling niet kan worden gehaald en dat ze vrezen voor de onbetaalbaarheid ervan. De Bouwunie was iets minder scherp en zei dat ze er alles aan wil doen om woningen energiezuinig te maken, maar dat ze vreest dat bijkomende strikte voorwaarden kandidaat-bouwers kunnen afschrikken.

Minister, ik heb een aantal vragen. In welke mate kan de invoering van een minimumverplichting, al dan niet in combinatie met verscherpte isolatienormen, een drempel vormen tegen eigendomsverwerving? We zijn het er volgens mij over eens dat eigendomsverwerving heel belangrijk is, zeker in deze tijden, omdat het nog een van de veiligste vormen van zekerheid is voor de toekomst van de particulieren.

Vandaag worden heel wat technieken en ingrepen inzake schone energie ondersteund door de Vlaamse overheid. Welke impact heeft deze nieuwe maatregel op de bestaande premiestelsels? Hebt u dit reeds laten berekenen? Zit dit in de opdracht die de VITO heeft gekregen?

Wat betekent de nieuwe verplichting voor de afnemers van groene energie en de mensen die groene energie kopen van bijvoorbeeld zonneparken? In Brasschaat liggen op de hst-tunnel zonnepanelen. Het is een samenwerking tussen de gemeenten Brasschaat en Schoten. Het is de bedoeling dat particulieren er energie van kunnen kopen en een soort vennoot worden. Zal dit geen invloed hebben op de levensvatbaarheid van dergelijke projecten die we in het verleden altijd hebben aangemoedigd?

Wat doen we met leveranciers zoals Ecopower die 100 percent groene energie leveren? De mensen die een nieuwbouw zetten, zijn eerder geneigd om bij de kleinere spelers te gaan en blijven niet zozeer hangen bij de traditionele leveranciers. Zullen we hiermee niet raken aan de positie van Ecopower, iets wat we eigenlijk niet willen doen?

Hebt u zicht op de mogelijkheden op het vlak van duurzame tewerkstelling? Waarop zijn deze cijfers en vooruitzichten gebaseerd?

Kunt u iets meer vertellen over de studieopdracht die de VITO heeft gekregen? Kunt u ook zeggen wanneer die opgeleverd zou moeten worden?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Voorzitter, ik had een gelijkaardige vraag ingediend, maar om een of andere onbekende reden werd die uiteindelijk niet aanvaard. Ik sluit me dus graag aan bij de vraag van mevrouw Homans.

Minister, het is inderdaad zo dat het stimuleren van een decentrale productie van groene energie een belangrijk onderdeel kan vormen van ons energiebeleid, maar dat er toch een aantal vragen te stellen zijn bij wat een paar weken geleden in de pers werd aangekondigd.

De Bouwunie heeft er inderdaad op gereageerd, vooral vanuit een prijsobjectief. De Bouwunie heeft een berekening gemaakt en stelt dat een E60-peil halen bij een nieuwbouw, veel sneller kan door meer te investeren in isolatie, betere luchtdichtheid en energiezuinigere ventilatie dan door nu te investeren in zonne-energie of in geothermische warmtepompen. Ik zwijg dan nog over de kost voor de overheid, via de distributienetbeheerders, van de certificaten, want die worden op deze manier ook aangezwengeld.

Minister, hebt u een impactanalyse gemaakt van deze verplichting vanaf 2014 op ons groenestroomcertificatensysteem en op andere stimulerende maatregelen voor groene-energieproductie?

U spreekt van een verplichting per individuele woning. De vraag is of het ook nuttig is om te onderzoeken of we dit ook per verkaveling, per wijk, per appartementsgebouw of zelfs per gemeente kunnen opleggen of regelen. Het kan uiteindelijk efficiënter zijn om in groep dergelijke vormen van energie te produceren.

De NAV en de Bouwunie hebben gereageerd. Ik veronderstel dat ook de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) hier een standpunt over heeft. Het is belangrijk om hierover goed te overleggen met de sector en om ervoor te zorgen dat, zeker voor wat de architecten betreft, er voldoende kennisopbouw is om dit op een efficiënte manier te organiseren.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de reden voor de beslissing is natuurlijk dat er twee Europese richtlijnen zijn.

De eerste dateert van 23 april 2009 en bepaalt dat de lidstaten tegen 2015 in de bouwvoorschriften bindende doelstellingen moeten hebben, zowel voor nieuwbouw als voor gerenoveerde gebouwen, voor een minimumniveau aan energie uit hernieuwbare energiebronnen.

De tweede richtlijn is recenter en dateert van 19 mei 2010 en die legt op dat gebouwen vanaf 2021 bijna energieneutraal zullen moeten zijn. Dit bestaat uit twee delen: ze moeten zo weinig mogelijk energie vragen en de resterende energievraag moet zo veel mogelijk gecompenseerd worden door hernieuwbare energieproductie ter plaatse of in de buurt van de woning.

De invoering van een minimumaandeel is eigenlijk een voorbereidende stap in het hele traject, dat klaar moet zijn tegen 2021. In 2012 moeten we ons actieplan al aan de Commissie voorleggen met streefcijfers die mogen verschillen naargelang de categorie van gebouwen.

Als voorbereiding op die implementatie heeft een studiebureau onderzocht welke inzet van hernieuwbare-energiebronnen haalbaar zou zijn in gebouwen en hoe we dat kunnen vertalen in een minimumaandeel, maximaal rekening houdend met de bestaande rekenmethodes en procedures in het kader van de energiestatistiek.

Het is dus de concrete implementatie van die verplichting die zal bepalen wat de kostprijs is bij een nieuwbouwproject. Het zal ongetwijfeld zo zijn dat er een meerkost is. Ik heb daar twee belangrijke antwoorden op. Het eerste luidt dat we hier niet buiten kunnen, dat het Europa is, maar ik vind het eigenlijk niet zo erg dat dit van Europa komt, want ik zou het zelf ook doen, het is immers wel zo dat de energiefactuur daarna veel lager wordt.

Ik denk dat de vraag vooral is of we geen overleg moeten opstarten met de banksector om ervoor te zorgen dat er iets meer openheid is tegenover kandidaat-bouwers. Die kandidaat-bouwers melden ons immers dat ze het wel zien zitten om iets meer af te betalen in hun lening voor een energiezuiniger woning, natuurlijk in ruil voor een veel minder hoge energiefactuur achteraf. Banken begrijpen echter niet altijd waarom dat huis dan iets meer kost dan een standaardhuis. Ik meen dus dat overleg met de banksector geen gek idee zou zijn.

Ik verneem ook van consumentenverenigingen en vanuit diverse hoeken dat dit soms moeilijk ligt. Het ligt niet moeilijk voor mensen die zelf over een startkapitaal beschikken, maar voor mensen die het overgrote deel moeten lenen, is dit soms een struikelblok. Als je dat beetje extra leent, dan wordt dat wel mooi uitgevlakt door de lagere energiefactuur, want zodra de lening is afbetaald, blijft alleen het effect van de lagere energiefactuur over. Het blijft dus investeringszinvol, maar de bank moet meewillen, en dat is een grotere hinderpaal dan het feit dat er een meerkost is die achteraf wordt gecompenseerd via de factuur.

Voor de exacte impact moet er worden becijferd op basis van de concrete voorstellen. Ik zal daar nog verder overleg over hebben. Ik heb daar trouwens al overleg over gepleegd met alle stakeholders. Natuurlijk is het ook belangrijk om, zoals mevrouw Homans zei, de relatie met de ondersteuningsmaatregelen heel grondig te bekijken. Dat moeten we zeker tegelijkertijd doen. Sowieso is het voor nieuwbouw vandaag al het geval dat er enkel voor die heel goede leerlingen van de klas, enkel daar waar men een veel hogere energieprestatie haalt dan de norm van E80, ondersteuningsmaatregelen zijn.

De verplichting zal geen onmiddellijke impact hebben op afnemers van mensen met een groene-energiecontract, maar wel op producenten. En dan moeten we even nadenken over hoe we omgaan met mensen die zich op wijkniveau samen zetten om daar – in coöperatief of ander verband – samen energie af te nemen van een soort gemeenschappelijk productie-initiatief. Dat vind ik wel een belangrijke piste. We moeten eens bekijken op welke manier we dat kunnen belonen, want dat vind ik op zich een goed en interessant systeem. Dat zou ook kostenefficiënter kunnen zijn dan elk in het eigen huis in bepaalde zaken te voorzien voor die eigen energieopwekking. Dat is dus onder andere voorwerp van studie.

De studie zelf is aanbesteed aan het studiebureau 3E. Er is onderzocht welke inzet haalbaar is enzovoort. De studieresultaten worden op 22 november toegelicht voor de stakeholders uit de bouw- en hernieuwbare-energiesector, de adviesorganen en de overheden. Na die toelichting kunnen de stakeholders de gelegenheid nemen om van gedachten te wisselen over de omzetting van de richtlijn met betrekking tot dat punt. Daarna verwacht ik van mijn administratie in de eerste helft van 2011 een maatschappelijk gedragen, concreet uitgewerkt voorstel – een stappenplan, zeg maar – om daar dan in de tweede helft van 2012 goedkeuring voor te vragen aan de Vlaamse Regering. Er zal dus meer dan tijd genoeg zijn, zowel voor overleg als voor de implementatie achteraf. Ik wil daarin niet over één nacht ijs gaan. Ik denk dat ik op die manier ook aan de meeste van uw bekommernissen zal kunnen beantwoorden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Minister, ik dank u voor het antwoord. Ik heb nog één bedenking. Als we in 2014 effectief gaan opleggen om een bepaald percentage groene energie te produceren, moeten we er ons wel rekenschap van geven dat we, op het moment dat Europa ons in 2021 zal verplichten om het te doen, alweer 7 jaar verder zijn en de technologie die we in 2014 gaan opleggen, duurder en veel minder performant zal zijn dan in 2021. De vraag is dus of een zware verplichting in 2014 op dat vlak wel efficiënt is.

Minister Freya Van den Bossche: Het is de bedoeling, mijnheer Bothuyne, om ambitieus maar tegelijk realistisch te zijn. Ik ben dat met al mijn plannen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■